

Sug Bekna Sulat ni Pablo tu nga Getaw

CORINTO

Naa ki sulat kini, iin sug bekna piwit ni Pablo ditu nga getaw Corinto pingumbilin di nga sakup ni Kristu. Laak su Corinto, iini ngalan nu gembagel lunsud tug benwa Grecia begudiin, melengas denggu'an sekayan. Melaun gupia getaw migbenwa dia, melaun mendagang muka' panday, melaun dadema sagya diwata pektemuyen nu nga getaw dia. Si Pablo, migbebenwa dia Corinto taman setaun bu' ginenga', pu' adun pegweliinen di nga getaw dia su Gempia Petenday mekatag dini Kristu muka' pektu'unanen su nga suminakup dun.

Naa su kepalus ni Pablo dia Corinto, minundas iin tu ngag lain benwa. Mendadi su saananen diag lain benwa, duuni midengegen mekatag di nga sakup ni Kristu diag lunsud Corinto. Midengegen laung pu' miksilaun ilan, laak dagid duun na laungi سوالان nilan, duun laungi mikesala' sampay duun laungi migdusa gupia. Muka' mikpuit su nga sakup dia Corinto sulat dini Pablo, pu' duuni sinaak nilan diniin mekatag di kekpetuud dini Kristu.

Naa ki sulat kini, iini piwit dun ni Pablo tu nga sakup ni Kristu dia Corinto, pu' adun mausay ilan, pepegeksuden su nga miksual, titulu'en ilan adun mpemaag su nga mekesala', sampay sembagen su nga sinaak kia nu nga sakup dia Corinto.

Naa mekatag dig дума mibianan ni Pablo kiin, duuni mbasa dia sala libro mpeduma dig Begu Pasad *kini*, Ki nga Pinggulaula nu nga Peneligan ni Isukristu 9:1-30. *Mekatag di pikumpungan nga sakup ni Kristu diag lunsud Corinto, duuni mbasa dia Nga Pinggulaula 18:1-11.*

1 ¹Naan si Pablo, ginggatu nu Megbebaya' mbaal peneligan ni Kristu Isus mekatag di mauya'an nu Megbebaya'. Yami ni Sostenes su mimated dinita, piwitan nami amu sulat, yamu ²nga mikpungun tu Megbebaya' diag lunsud Corinto. Mipaas namu nu Megbebaya' adun mbaal amu piglegetawanen puun tu keksalabuuk niu dini Kristu Isus. Inggat amu nu Megbebaya' mbaal sakupen, sampay su ngag launan getaw mengamuyu' ditu Kaunutan ta si Isukristu, pia tanda' ilan pegbenwa, pu' iini Kaunutan ta muka' Kaunutan nilan dadema.

³Penenebiin ku tu Gama' ta Megbebaya' muka' tu Kaunutan si Isukristu, begayan amu niin tulung muka' pianan ginaa.

Nga Kepia dinita nu Megbebaya'

⁴Naa yamu, mikpaladpaladu lelayun tu Megbebaya' saba' diniu, pu' tinulung amu niin puun di keksalabuuk niu dini Kristu Isus. ⁵Kagina gembagel gupiai tulungen diniu, sekat tu keksalabuuk niu diniin, bigayen diniu su tiba'an tinawan, kampu' nu tinawan niu megwali muka' su metaas sinuunan niu mekatag di metuud. ⁶Ma'antu mingganget na dig delendeman niu su kegukit mekatag dini Kristu. ⁷Kaas migela' begay diniu nu Megbebaya' su kepiananen. Selian niu megelat di ketua' puli' dini nu Kaunutan ta si Isukristu, nda'idun tu'ui kulang niu di tinawan, bisan maika'. ⁸Penemalan pegisegay nu Megbebaya' su kekpetuud niu sampay mengiktebig lubang kini sa' mateng puli' dini su Kaunutan ta si Isukristu. Ndi' amu dayun medangat, saba' nda' nai sala' niu. ⁹Meseligan su Megbebaya', su migenggat diniu meksalabuuk ditug Bata'en si Isukristu, su Kaunutan ta, kaas penggulaulaanen.

Su Keksuaysuay nu nga Mikpetuud

¹⁰Naa uu Mingumpated, kagina pigwekilanu nu Kaunutan ta si Isukristu, penengiin ku diniu, peksalabuukay niu ki telu'en niu, adun ndi' amu meksuaysuay. Peksalabuuk amu gupia dig delendeman niu muka' di pemilang niu di gempia gulaula. ¹¹Iini sinulatu dun ini, pu' duunig дума ni nga Cloe migukit na dinaan pu' meksinualay daw amu. ¹²Betangen ku ma'nini', kada sala penunan, sala daw telu'enen. Duun daw mektalu' pu' naan daw si Pabloi dinunutanen. Telu'en daw nu sala pu' si Apolos masi' daw dinunutanen. Telu'en nu sala pelum daw pu' si Pedro daw dinunutanen. Muka' duun pa pagid daw mektalu' pu' si Kristu daw dinunutanen. ¹³Mikpekilas ba si Kristu mitukid diniu? Kana' naani pinatay di kurus adun gumanti' diniu. Muka' su kebunag diniu tubig, kana' puun di kesakup niu dinaan.

¹⁴Mendadi mekpaladpaladu gupia tu Megbebaya' pu' meliang diniui binunagan ku tubig, si Crispo bu' si Gayo laak. ¹⁵Ma'antu nda'idun dayuni mekektalu' pu' binunagan ku amu tubig puun tu kesakup niu dinaan. ¹⁶(Aaw, wa'a daan. Mibunagan ku tubig si nga Estefanas. Muka' milingawan ku sa' duun paig дума mibunagan ku.) ¹⁷Pu' kana' iini sinugu'an dinaan ni Kristu memunagu tubig, segaga sinugu'u niin megukit Gempia Petenday tu nga getaw. Muka' nda' dau dema niin sugu'ay megukit pebian tu tinawan nu kilawan. Pu' sa' upama ma'nia, mabu' ndi' mesabut nu nga getaw pegukitan ku pu' megawen ilan puun tu pegbaya' ni Kristu su kepatayen dia kurus.

**Maita' di Kelansang dini Kristu su Pegbaya'
muka' Tinawan nu Megbebaya'**

¹⁸Naa su Gempia Petenday mekatag di kepatay ni Kristu dia kurus, ndi' ba metuud, pimilang nu nga getaw mekebeleng, nda'i gatagen? Laak ita nu nga migawen nu Megbebaya', pemilangen ta su pigwali kiin ginuung nu Megbebaya', pu' megawen su mekpetuud dun. ¹⁹Nda' ba mesulat kanugdiin di Misulat Talu' nu Megbebaya',

“Su pendayan nu nga metau, peglaatan ku.

Su tinawan nu nga miktu'un na, pengua'en ku.”

²⁰Kaas mesuunan ta nda'i gatagen su pendayan nu nga metau muka' su tinawan nu nga miktu'un na. Nda' dademai pantagen su tinawan nu nga meglantugi' dinig lumbang kini nemun. Pu' pisuun na nu Megbebaya' pu' nda'ig laga'en su tinawan nu nga kilawan.

²¹Su Megbebaya', metau. Puun tug daniin tinawan, nda'en begay mesuunan nu nga getaw pu' iini Megbebaya' pebian di tinawan kinilawan. Segaga pigdelendemen pegleguunenen su nga mekpetuud diniin pebian di pegukiten ta Gempia Petenday, su laung dun nu nga kilawan nda'i gatagen. ²²Su nga getaw Judea, ndi' ilan mekpetuud ditu Megbebaya' sa' nda'i paita' ta dinilan mekesalebu' tu'us. Su nga getaw Grecia, sa'itada su nga kana' getaw Judea, mekpetuud ilan laak sa' pesuun ta dinilan su medalem titulu'an. ²³Laak ita pasi', ukiten ta si Kristu linansang di kurus, su laung dun nu nga getaw Judea kemilas, muka' laung dun nu nga kana' getaw Judea nda'i gatagen. ²⁴Laak dagid, adini getaw inggat nu Megbebaya' sumakup diniin, sa' getaw Judea, sa' kana', misuunanen na pu' pisuun nu Megbebaya' su ginuungen muka' su tinawanen, iin su gasal ni Kristu. ²⁵Metuud duuni getaw laung nilan dun migdupang su Megbebaya' sa' linansang si Isus dia kurus, laak dagid metaas pai tinawan nu Megbebaya' di tinawan nu getaw. Duun dademai getaw laung nilan dun nda'i pegbaya' nu Megbebaya' gumawen dinita, laak metaas pai pegbaya'en di pegbaya' nu getaw.

²⁶Mendadi uu Mingumpated, pegdelendem niu deli' su kebetang niu su kegenggat diniu nu Megbebaya'. Su nda' pamu pekpetuud diniin, meliang diniui paingalan dun nu nga sama kilawanen metaasi sinuunanen. Meliang dademai metaasi gelalen. Meliang pa pagidi getaw medatu' sikna mbata'en. ²⁷Pimili' sungkin nu Megbebaya' su nga laung dun nu nga kilawan getaw nda'i gatagen, adun mpengumpiiden su nga laung nilan dun metaasi sinuunanen. Pimili'en su getaw nda'i gelalen adun mpengumpiiden su nga laung nilan dun metaasi gelalen. ²⁸Pimili'en su nga gempusuk di nga kilawan muka' su nga piksudi'an nu nga sama kilawanen sampay su nga getaw nda' dawu pantagen, adun mpengawa'en su laung dun nu nga kilawan metaasig laga'en. ²⁹Pima'nia nu

Megbebaya' pu' adun nda'i getaw mpengangya'en su pegbaya'en muka' su tinawanen dia gedapan nu Megbebaya'. ³⁰Laak yamu, pialabuuk amu nu Megbebaya' dini Kristu Isus. Puun tu keksalabuuk ta dini Kristu kiin, bigayan ita niin tinawan ta tantu, pimilang ita niin mekesuun, pinaas ita niin daniin getaw muka' pileksu ita niin ditu kaulipen ta dig dusa ta. ³¹Kagina ma'antu, ndi' ba metuud su sinulat kanugdiin, "Adini getaw mauya'anen megangya', subay pengangya'en su pinggulaula nu Kaunutan."

Su Puun nu Kesalig nu Getaw ditu Megbebaya'

2 ¹Naa uu Mingumpated, su kedituun ku niu, sa' pigukitu diniu su metuud daansama' pigbuni nu Megbebaya', nda'u peglaamay megukit maa' nu getaw metaasi tinawanen. ²Pu' pigdelendemu su saanan ku dia niu, iin laaki ukiten ku diniu, si Isukristu linansang di kurus adun matay, nda'ig lain. ³Su keguliugu dia niu, nda'u gupia mpebulusi kegwali diniu, pu' tiklabanu buus megdua'dua' amu. ⁴Sa' migukitu diniu muka' mikpetendayu, nda'u penunggilingay su getaw metaasi tinawanen, adun pengmetuudaneni nga getaw, pu' mikepengmetuud diniu, su ginuung nug Balakat nu Megbebaya' saanan ku megwali diniu. ⁵Kaas su puunan nu kesalig niu dini Isus, kana' nu tinawan kilawan, pu' ginuung gupia nu Megbebaya'.

Su Tinawan nu Megbebaya'

⁶Bisan ma'antu, metaas tinawani pegukitu tu nga meligen nai kekpetuuden, laak kana' nu tinawan puun tu kilawan nemun. Kana' dadema puun tu nga kaunutan nu nga getaw dinig lumbang kini nemun, pu' mengikteb gusay su pegbaya' nilan. ⁷Pu' iini tinitulu'u, ki mileglud tinawan nu Megbebaya' pigbuni di nga kilawan. Pu' su nda' pa mbaali gekleb langit bu' lupa', pigdelendem na nu Megbebaya' peduma ita niin di kegbasa diniin ditug binaya' gebii bu' gendaw. ⁸Bisan sala tawan di nga kaunutan dig lumbang kini nemun, nda'iduni mekesabut dun, pu' sa' misabut nilan sia, nda' nilan sia lensangay dia kurus su tampusan migdedengeg Kaunutan. ⁹Nda' ba mesulat ma'nia kanugdiin,

"Su pingandam na nu Megbebaya' begay tu nga getaw mekpetail diniin,

nda' pekpapas tu nga mata getaw, nda' metuuk di nga telinga getaw, nda' dema pengganget dig delendeman getaw."

¹⁰Kiin, laak biwasan na dinita nu Megbebaya' pibian dig Balakaten. Kig Balakaten kini, tinukawanen sug launan, bisan su medalem delendeman nu Megbebaya'. ¹¹Ndi' ba metuud, daal dai mekesuun tug delendeman getaw, su da ginaanen? Ma'antu dademaig betad nu Megbebaya', mesuunan da laak nug Balakaten sug delendemanen. ¹²Ita

nga mekpetuud, bigay dinita nu Megbebaya' sug Balakaten, sabaya' nug betad kinilawan sumalig tu tinawan kinilawan. Bigayan ita niin dun, adun mesabut ta su kelaun bigayen dinita di nda'i sugda ta dun.

¹³Kagina ma'antu, su titulu'an pigwali ta, kana' talu' pegwali laak nu kilawan mekpuun di tinawanen, pu' titulu'an nug Balakat nu Megbebaya', pigulug ta su metuud mekatag di Megbebaya' tu getaw pingepu'an na nug Balakaten. ¹⁴Laak su getaw nda' begayay Balakat nu Megbebaya', ndi'en metelima' sug begay sia nug Balakat nu Megbebaya', pu' laungen dun nda'i gatagen, ndi'en dadema mesabut. Pu' mekesabut dun laak sug bigayan Balakat nu Megbebaya'. ¹⁵Su getaw pingepu'an pasi' nug Balakat nu Megbebaya', metau mekpemilang dig launanen, laak nda'i getaw mekemilang diniin sa' melapang, sa' misugatan. ¹⁶Nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya' kanugdiin,

“Ta' taway dun mai mekesuun tug delendeman nu Kaunutan?

Ta' taway dun mai mekektitulu' diniin?”

Laak ita, megdelendem ita maa' nug delendeman ni Kristu.

Su nga Peneligan nu Megbebaya' dinig Lumbang, Megbaal Balayen

3 ¹Naa su dia pau niu, Mingumpated, nda'u amu maukitay maa' nu getaw pingepu'an na nug Balakat nu Megbebaya', pu' subay inukitan ku amu maa' nu getaw megdunut pa tu gayak nilan, ma'niin gembata' pamu di keksalabuuk niu dini Kristu. ²Iini ma'niinu mikpainum dun diniu gatas laak, kana' tantu gaan, pu' nda' pamu megaga ukitya di medalem titulu'an. Bisan nemun, ndi' pa niu mesabut, ³pu' betad kinilawan pa pelumi pigbetad niu. Kagina duun diniu dawi meksesigiay muka' meksinualay, gempantek pu' kinilawan pai pigbetad niu, ma'niin pamu nu nga nda' pa pekpetuud dini Kristu. ⁴Pu' kinana' tinalu' nug duma pu' suminakup daw dini Pablo, dayun laung nu sala pu' si Apolos dawi dinunutanen, maa' danu kinilawani pigbetad niu, ma'niin nu nga nda'i kesaligen dini Kristu.

⁵Pegdelendem niu deli', aa? Ta'i gelal ni Apolos? Ta'i gelalu? Sesugu'en dami nu Megbebaya', migagak ami diniu mekpetuud tu Megbebaya'. Saladua', pigdunutan da nami su sugu'an dinami nu Kaunutan. ⁶Mesu'at pesemaan ta di pimula. Naani mimula, mimenyag dun dayun si Apolos, laak su Megbebaya'i mikpepentubu' dun. ⁷Kaas nda'i pigisuanen, su memula muka' su memenyag dun, kaas iin laaki mpenalan, su Megbebaya', pu' iini mekpepentubu' ditu pimula. ⁸Mesama dai memula muka' memenyag. Diadia, sugdaan nu Megbebaya' lepeng tug baalenen. ⁹Kaas, ami ni Apolos, meglimbang ami, miglepengi tindan dinami nu Megbebaya'. Muka' yamu demai maa' nug binaal nu Megbebaya' tanda' ami mengimbaal.

Naa pesemaan ku damu dema dig balay nu Megbebaya', pimendayan ku, ¹⁰pu' bigayanu nu Megbebaya' tinawan ku megbaal dun. Mikpaseku

di gempagen gentudanen, salai mektubus dun. Laak diadia, subay petubudaneni kebaalen dun. ¹¹Tindu' na nu Megbebaya' si Isukristu ma'niin nu gentudan nug balay. Nda'idunig lain mbaal gentudanen, sa'itada, nda'ig lain petuuden ta. ¹²Naa, sa' baalen pa sug balay gentudan dun si Isukristu, mesu'at pengimbaalanan bulawan, sa' bulawan selapi', sa' melaga' batu. Mesu'at dadema pengimbaalanan gayu, sa' sigbet, sa' legami. Sa'itada, baalen pebian di gempia titulu'an sa' melaat titulu'an. ¹³Dayun ditug binaya' gebii bu' gendaw, sa' di gendaw mpuli' dini su Kaunutan ta si Kristu, maita' na su pigbaal nug launan mekpetuud, saladua'. Pu' peksima'en ni Kristu pebian di gapuy, adun mesuunan sa' gempia, sa' kana'. ¹⁴Naa, sa' duuni getaw ndi' mpangus nu gapuy kiai ma'niin pigbaalen dig balay gintud na dini Isukristu, sugdaan nu Megbebaya'. ¹⁵Sa' duun pasi'i getaw mpupusig baalenen, naa mbeleng su sugda dun sia, laak iin, megawen da gusay. Laak megawen ma'niin da nu getaw megawen di gapuy, nda'i muiten.

¹⁶Nda' niu ba mesuunay pu' ma'niin amu nug balay pengedapan tu Megbebaya' muka' pegbenwanan amu nug Balakaten. ¹⁷Sa' duuni getaw peglaatanen su pengedapan tu Megbebaya', iin, pelebu'an nu Megbebaya', pu' pimili' nu Megbebaya' su pengedapan diniin, muka' binaal amu niin pengedapan diniin.

¹⁸Sa' upama duun diniui getaw laungen dun metaasi tinawanen dig betad kinilawan nemun, milimbunganenig lawasen. Tumu' belengeneni tinawanen, adun meglegintau gupia. ¹⁹Pu' nda'i pantagen dig delendeman nu Megbebaya' su tinawan nu kinilawan. Nda' ba mesulat kanugdiin di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Su saanan nilan megakal tu ngag duma, laaman nu Megbebaya' su nga metau megakal."

²⁰Duun pai sala pisulat nu Megbebaya' kanugdiin mituukun dun, "Misuunan nu Kaunutan pu' nda'i gatagen sug delendeman nu nga metau." ²¹Kaas, subay nda'idun diniu pengengya'enen getaw dinunutanen. Segaga iini leliagen amu dun, pu' mipeduunan mamu launan biwat nu Megbebaya'. ²²Pu' bisan naan, si Apolos, si Pedro, sampay sug lubang, su ketubu' muka' su kepatay, su mpenggulaula nemun muka' su gempenggulaula tug binaya' gebii bu' gendaw, daniu na tanan adun mpegebangan amu. ²³Muka' yamu, gegulingen amu ni Kristu, muka' si Kristu, gegulingen nu Megbebaya'.

Sug Delendeman nu nga Getaw Corinto ditu nga Peneligan ni Kristu

4 ¹Naa yami, subay pemilangen niu ami sesugu'en ni Kristu, su nga siligan nu Megbebaya' dig daansama' pigbuni titulu'anen. ²Misuunan taig betad nu sesugu'en, subay meseligan getaw metau mektalanten tu sinugu'an dun. ³Naa, ndi'u melibuleng sa' ta'i kemilang niu dinaan, sa' ta'i kemilang nu ngag duma getaw tu pibaal dinaan

nu Megbebaya'. Pu' bisan naan, ndi'u dadema pemilangenig lawasu gempia sa' melaat mekatag di sinugu'an dinaan nu Megbebaya'. ⁴Nda'i pegbiksu'an ku dun, laak kana' iini ma'ananen pu' nda'i sayepu, pu' su Kaunutan tai metau dun gupia, iini mukum dinaan. ⁵Kaas sa' ndi' pa mateng su Kaunutan, ndi' ta mpia pemilangenig duma ta metau, sa' ndi' metau, bisan adini getaw. Sa' mateng na su Kaunutan, buasanen su giglud delendeman nu getaw muka' pesuunenen su pigbuni pigdelendem nu getaw. Penalan dayun nu Megbebaya' su nga getaw saladua', lepeng tu pinggulaulanen.

⁶Mingumpated, ki sinulatu kini, mibaalu lendasan diniuig lawasu muka' si Apolos, adun mengganget dig delendeman niu su kedunut niu tu sinulat kanugdiin, "Dunutay niu su gempia." Kaas ndi' niu mpia pengangya' su sala mekpetu'un, dayun su sala pelum, peksudi'an. ⁷Kaas, subay nda'idun diniui mekpetaas, pu' nda'idunig bigay diniu, su Megbebaya'i migbegay dun. Kaas mauma dema pengangya' niu sug bigay diniu?

⁸Naa mabu' laung niu dun pu' nda'iduni kulang niu. Medatu' bamu di kepia? Muka' pa padun laung niu dun masi' pu' duma amu ni Isukristu meglekaunutan, asa yami, nda' pami meduma dun. Mauya'an ku miglegadi' na sia amu tu'u, adun meksalabuuk ita dini Isukristu meglekaunutan. ⁹Iini mitalu'u dun, laung ku, yami nga peneliganen, ma'niin ami tindu' nu Megbebaya' tampusan gembaba', maa' nu pinirisu ginukuman dun laga' na ginaanen, ma'niin biwasan ami dig launan kilawan sampay dig launan sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit. ¹⁰Pu' saba' nu kekpetu'un nami mekatag dini Kristu, mipemilang ami nu nga getaw bengu'bengu'en. Yamu pasi', metelisebuten daw amu gupia saba' nu keksalabuuk niu dini Kristu. Yami, nda' daw pegbaya' nami, laak yamu, metaas daw pegbaya' niu. Pegbesaan pa pagid amu, laak yami, peksudi'an ami. ¹¹Metuud dadema, sampay nandaw meglelegutem ami muka' meglelekuaw ami, nda'i gempia penepeten nami, pinampaling ami, muka' mitageli kegbenwa nami sampay nemun. ¹²Subay mektegel ami mengimbaal, adun mesukat namii kegleketubu' nami. Sa' penampalakaan ami nu ngag duma, penenebian nami laak ilan, adun pepianan ilan nu Megbebaya'. Sa' peglegetan ami, pektigelen da nami. ¹³Sa' pengumpiiden ami, suli'an nami gamu'. Sampay nandaw ma'niin ami nu pimelengan dig lumbang kini, ma'niin milemu'an ami gupia, pu' pituyang ami nu kelaun getaw.

¹⁴Laak kana' iini sinulatu dun diniu adun pengumpiiden ku amu, pu' iini sinulatu dun, adun tikuken amu. Pu' bata'u amu di kekpetuud ta, petailen ku amu gupia. ¹⁵Pu' bisan melaun gupiai mektitulu' diniu mekatag di gempia pegbetaden nu nga suminalabuuk dini Kristu, kana' melauni gama' niu, sala tawan da. Su kaukitu diniu Gempia Petenday,

naani mibaluy gama' niu di keksalabuuk ta dini Kristu Isus. ¹⁶Kaas penengiin ku diniu, penunggilingay niau. ¹⁷Adun ebangan amu ni Timoteo menunggiling dinaan, sinugu'u iin meditu niu. Si Timoteo, meseligan main, pu' petailen ku bata'u di kekpetuud ta ditu Kaunutan. Metegyungen diniu sug betadu sumalabuuk dini Kristu Isus maa' dadema nu titulu'an ku tug launan pikumpungan nu nga samasakup ta bisan tanda'u pangay.

¹⁸Naa duun diniu mekpelabawlabaw na, pu' laung nilan dun ndi' nau meguliug dia niu. ¹⁹Laak sa' buangen nu Kaunutan ta, ndi' maiben, medituunu niu. Sa' mateng nau, pegipusipusen ku dayun sug betad nilan, sa' duuni ginuung nilan puun tug Balakat nu Megbebaya', sa' kana' ba, gikteb laak dig baba' nilan. ²⁰Pu' kana' yaga laaki palas nu nga suminalabuuk sumakup ditu Keglekaunutan nu Megbebaya', segaga ginuung gupia. ²¹Mendadi, yamu mai metau dun, adini mauya'an niu? Sa' ndi' niu belengeni melaat betad niu, medituunu niu uitan ku amu badas. Laak sa' pasi' meksikesuun damu, medituunu niu, pengmia'mia'an ku amu titulu'ay puun tug lelaatu diniu.

Su Mekepiidpiid dia Pikumpungan nu nga Mekpetuud

5 ¹Naa, duun tantui midengegu pu' duun daw pelum diniu migdusa gupia! Melaat lai daan gupia, pu' bisan dia nga kana' mekpetuud ditu Megbebaya', nda'i megdusa ma'antu. Pu' duun dawig duma niu, pinggulaulanen tu gina'ina'en, su sawa nu gama'en, mekepiidpiid gupia. ²Bisan ma'antu, megangya' pamu gusay! Tumu' pa sia melegenan amu! Naa, talu'u diniu, subay pua'en niu ki getaw kiin di pikumpungan niu. ³Danaan, bisan kini dau melayu' diniu, ki ginau, ma'niin da ditu niu. Kagina ditu nai ginau, muka' pigwekilanu padun nu Kaunutan ta si Isus, pigdelendemu na su gempia ginukuman di getaw kia minggulaula melaat. ⁴Naa, subay mekumpung amu, dayun sa' mekumpung namu, naan, ma'niin dia dau niu. Naa, kagina bigayan ita nu Kaunutan ta si Isus di pegbaya'en, ⁵utidan niu dayun ki getaw kia di pikumpungan niu, pegwakil niu na dini Satanas, adun mpeglaatanig lawasen. Iini baalen niu dun adun megawen su gimuuden di gendaw mukum su Kaunutan ta si Isus tu tiba'an getaw.

⁶Mendadi mauma dema mangya' amu? Ndi' mpia! Suunan niu su pentelu'en laung, "Sa' duuni maika' petulin pan melamug di pan, ndi' maiben tumulini tibuuk pan." ⁷Naa sa' ma'antu, subay ua'en niu sug daan petulin pan, sa'itada sug daan pigbetad niu mekesala'. Dayun sa' mekpetuud amu tu tinitulu'u kini, ma'niin namu nug begu pan nda'i petulin dun, su ma'aan nu getaw Israel dig Lumpuk nilan gindan ditug Liniusan. Naa misuunan ku pu' inugasan namu daan di sala'. Pu' si Kristu, su maa' nu nati karniru baalen guliden dig Lumpuk tug Liniusan,

mibaal na guliden ta, kaas mibayad nai sala' ta. ⁸Kagina ma'antu, subay metubu' ita di nda'ig limbung ta, ma'niin meglumpuk ita Lumpuk tug Liniusan, pu' nda'iduni petulin pan linamug di pan ta, sa'itada, nda'idun nai melaat delendeman ta muka' dupangan ta, pu' iin naig dunutan ta, su gempia delendeman ta muka' su metuud.

⁹Naa su sala sulat piwitu diniu, mitalu'u diniu pu' ndi' mpia megduma amu lelayun di nga getaw megdusa. ¹⁰Laak sa' suminulatu ma'antu, su misugatan ku dun, kana' nu nga kilawan nda' pekpetuud, nga megdusa, nga mesaku, nga tulisan, sa' su nga mektamuy tug ledawan. Pu' sa' pegliaun niu sia ilan, subay megawa' amu sia dig lumbang kini. ¹¹Iin pasi'i sinulatu dun, pu' adun ndi' amu megduma di getaw laungen memated dinita samasakup ta dini Kristu, asa megdusa da gusay, sa' mesaku, sa' mektamuy tug ledawan, sa' menampalaksa, sa' megbebulek, sa' tulisan. Bisan dungan laak ita dinilan maan, ndi' lai mpia. ¹²⁻¹³Dagid su nga getaw dig liu, sa'itada su nga sama kilawan ta nda' pasi' pekpetuud dini Kristu, kana'u metau mukum dun. Mukum dun su Megbebaya'. Laak dagid, subay ukumen ta su penggulaula nu nga samasakup ta, pu' nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Su samasakup niu lelayun melaati gulaulanen, subay utidan niu di pikumpungan niu."

Mekpaukum su nga Meksesega'ay tu Samasakupen laak

6 ¹Naa sa' duuni pigbelikegan nu nga samasakup dia niu, mauma dema dumangat amu dia nga gukum kana' ta samasakup? Subay musay dun su nga piglegetawan nu Megbebaya'. ²Nda' niu ba mesuunay pu' ditug binaya' gebii bu' gendaw, su piglegetawan nu Megbebaya'i mukum tu tiba'an getaw? Sa' ma'antu ukumen niu su tiba'an getaw, ndi' bamu metau mukum tu gembaba' pigbelikegan niu nemun? ³Nda' ba niu dema mesuunay pu' ditug binaya' gebii bu' gendaw itai mukum tu nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit? Sa' ma'antu, labi paita metau mukum tu gembaba' baalen di kegabenwa ta dinig lumbang kini. ⁴Mendadi sa' duuni pigbelikegan niu, mauma dema paukum niu dia nga gukum nda'igelalen di pikumpungan niu nga sakup ni Kristu? ⁵Iini mitalu'u dun diniu adun mpiid amu. Nda'idun baig duma niu metau mukum di pigbelikegan nu nga mikpetuud? ⁶Laak dagid iini pinggulaula niu, sa' duunig duma niu mauya'anen dengatenen su samasakupen, dumangat pelum ditu nga gukum kana' mekpetuud dini Kristu. Ndi' mpia!

⁷Naa kumalenged duun pai biselaan niu, dinaag namu gupia nu kekinilawan niu. Tumu' saladua' diniu, sa' pelaatan nug dumanen, tigelenen da. Sa' pegdaawan, ma'antu dadema. ⁸Laak mekpelaat amu pasi' tug duma niu, megdaaw damu dema! Bisan su kepetedan niu,

pelaatan niu muka' pegdaawan da niu. ⁹⁻¹⁰Naa, misuunan niu mabu' pu' su nga mekesala' getaw, nda'iduni mekeseled dun di Keglekaunutan nu Megbebaya'. Kaas ndi' niu melimbunganig lawas niu, pu' pia sala tawan, nda'iduni megdusa mekesalabuuk tu nga suminakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', mesama su megdusa, su mektamuy dig ledawan, su meglelingay, su menggulaula mekepiidpiid tu samalakinen, sa' samalibunen, su tulisan, su mesaku, su megbebulek, su menampalaksa, sa' su megdaaw. ¹¹Muka' duun diniu ma'niai gandang pigbetaden. Laak dagid, tumu' inugasan amu di sala' nemun, pigwakil na niu pa pagidig lawas niu tu Megbebaya', muka' pimilang namu niin mekesuun miksekat di pegbaya' nu Kaunutan ta si Isukristu muka' tug Balakat nu Megbebaya' su pektemuyen ta.

Iini Metubu' ita dun, adun Megdedengeg su Megbebaya'

¹²Naa duuni mektalu' pu' ita nga sakup ni Kristu, mesu'at penggulaulaan ta dawig launan mauya'an ta. Metuud, laak dagid duunig baalen ta ndi' mekpaiseg di kekpetuud ta. Kig launan mauya'an ta, mesu'at baalen ta, laak naan, ndi'u begayig baalen ku mengulipen dinaan. ¹³Duun pelumi mektalu' pu' iini binaal dun nu Megbebaya' su tian nu getaw, adun mbesug di gaan, muka' iini binaalen dun su gaan adun mbesug dun su tian. Metuud lai, laak dagid ditug binaya' gebii bu' gendaw, pengikteben nu Megbebaya' su tian muka' su gaan. Laak sug lawas, nda' da mbaal adun megdusa, pu' iini mibaal dun adun mektamuy tu Kaunutan. Muka' megingat su Kaunutan tug lawas nu nga sakupen. ¹⁴Dekag minatay su Kaunutan, pitubu' puli' nu Megbebaya'. Ita dema, sa' matay naita, petubu'en ita niin puli' pebian di ginuungen.

¹⁵Misuunan na niu mabu' pu' kig lawas niu, sepik na nug lawas ni Kristu. Sa' ma'antu, gempia ba lamugui sepik nug lawas ni Kristu ditug lawas nug libun meglat pekesuunan? Ndi' lai mpia! ¹⁶Nda' niu ba mesuunay pu' su getaw mampu' diag laat libun, lepeng salabuuk dig lawasen? Kana' ba gempantek kanugdiin di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Ilan dua', lepeng salabuuk ilan dig lawas." ¹⁷Laak su getaw sumalabuuk ditu Kaunutan ta si Isukristu, mbaal ilan dua' nu Kaunutan salabuuk di ginaa. ¹⁸Kaas pegliaw niui gayak niu tug libun muka' tug laki sa' kana' sawa niu, pu' dusa. Sug lain sala', sa' mekesala' dun su getaw, nda'ig labeten dig lawasen, laak sa' megdusai getaw, mekesala' di tudalis lawasen. ¹⁹Misuunan na niu dadema mabu' pu' pegbenwanan nug Balakat nu Megbebaya' sug lawas niu muka' iini bigay diniu nu Megbebaya', pu' lepeng namu balay pengedapan tu Megbebaya'. Kana' namu megbaya' dig lawas niu. ²⁰Pu' sinaluy namu nu Megbebaya' di gembagel gupia bayad. Kaas ini baalen niu dig lawas niu, su mekpededengeg tu Megbebaya'.

Nga Titulu'an mekatag dig Duayan

7 ¹Naa mendadi, sembagen ku namu mekatag di sinaak niu dia sinulat niu.

Sa' sug laki, gempia da ndi' megawid duayan. ²Laak kagina melauni megdusa nemun, libun laki, diadia gempia duuni sawanen, adun ndi' mpegdaangan. ³Laak ki nga megawid na duayan, libun laki, subay iini baalenen sug betad meksenlangan. ⁴Pu' kana' nug libuni megbaya' dig lawasen, pu' megbaya' dun su sawanen. Miksama dademaig laki, kana' iini megbaya' dig lawasen, pu' iini megbaya' dun su sawanen. ⁵Diadia, subay ndi'en pekpingetani sawanen. Laak taang dun adun menamal amu menenabi nga santa' gebii, mesu'at mekpinigetay amu, sa' meksinengu'ay amu. Dayun, subay puli'an niu gusayig betad niu megduay, adun ndi' amu mpegdaangan ni Satanas, saba' ndi' amu sia metau megbaya' di gayak niu.

⁶Iini mitalu'u dun, adun mbuangi kegawid niu duayan, kana' nu pinalinta. ⁷Mauya'an ku tantu, penunggilingan niau sia, nda'i sawau, laak misuunan ku, bigayan nu Megbebaya' su nga sakupen, saladua', tinawan, bisan su tinawan mektigel di nda'i sawanen. Diadia lain tinawani bigay dun nu Megbebaya'.

⁸Naa yamu nu nga nda' pa pegawid duayan, libun laki, muka' yamu nu nga mibalu na, talu'u diniu, tumu' maulayun damu gusay nda'i sawa niu, ma'niin dinaan. ⁹Dagid sa' ndi' amu pasi' metau mektigel di gayak niu, subay megawid amu duayan, pu' tumu' pa megawid amu duayan, sabaya' melamug di guned niu su gayak niu. ¹⁰Yamu nu nga megawid na duayan, palintau diniu, ndi' mesu'at belengen nug libun su sawanen. Kana'u delendeman laak, pu' pinalinta nu Kaunutan. ¹¹Laak, sa' upama duunig libun belengeneni sawanen, ndi' na mpia penginsuaan puli'. Mesu'at da, sa' megeksud ilan nug daan sawanen. Palintau dadema diniu pu' subay ndi' belengen nug laki su sawanen.

¹²Naa yamu nu ngag duma pelum, talu'u diniu sa' upama duunig laki mikpetuud na, laak nda' pa pekpetuud su sawanen, asa sengu'en nu sawanen su keksala nilan gusay megbenwa, subay ndi'en belengen. (Laak danaan da telu'en, kana' nug daansama' talu' nu Kaunutan ta.) ¹³Naa ma'antu dadema, sa' upama duunig libun mekpetuud na, laak su sawanen nda' pa, dayun sengu'en nu sawanen su keksala pa nilan gusay megbenwa, subay ndi'en belengen. ¹⁴Pu' su sawa nu getaw mekpetuud na dini Isus, pia nda' pa pekpetuud, metelima' nu Megbebaya' saba' nug dumanan mekpetuud na, pu' dialem senlangan pailan gusay. Pu' sa' kana' ma'antu, su nga gembata' nilan, ndi' metelima' nu Megbebaya'. Laak kagina ma'antu, metelima'en dailan dema. ¹⁵Dagid, sa' mauya'an nu kana' mekpetuud belengenen su sawanen mekpetuud na, mesu'at buka'

dun su mauya'anen. Sa' kiai mbianan, nda'i megbelabag dun, pu' inggat amu nu Megbebaya' metubu' amu di kelinaw. ¹⁶Pu' ya'a mekpetuuda na, nda' mu mesuunay sa' magak mui sawa mu mekpetuud pa ditu Kaunutan adun megawen dadema.

Ndi' na Kambat Pelinen su Kebetang nu nga Sakup

¹⁷Mendadi saladua' diniu, pia ta' alanduni kebetangen su kegenggat diniin nu Megbebaya' sumakup diniin, subay iin gusayi kebetangen, lepeng tu kebetang bigay diniin nu Kaunutan. Kiniig betad titulu'u dig lumaun pikumpungan nu sakup. ¹⁸Su kedawat mu di kegenggat dini'a nu Megbebaya', alandun mai kebetang mu? Mitu'usan ka na tu'us nu nga getaw Judea? Titulu'u dini'a, ndi' mu belengay su tu'us kiin. Laak dagid sa' nda'a metu'usay tu'us nu nga getaw Judea, ndi'a na kambat tu'usan. ¹⁹Pu' sa' mitu'usan ka, sa' nda', nda'i pantagen. Pu' iini pemilangen nu Megbebaya', su kekpetuud ta tu Palintanen. ²⁰Kaas diadia subay megbatag da gusayi kebetangen su kegenggat diniin nu Megbebaya' sumakup diniin. ²¹Gulipen ka ba su kegenggat dini'a? Naa petuyangen na. Laak sa' mesu'at lekaten ka, subay mekpelekata. ²²Pu' ma'niin ma, adin su gulipen su kegenggat diniin nu Kaunutan, iini pemilangen nu Kaunutan biluy na. Ma'nia dademai getaw kana' gulipen su kegenggat diniin, pemilangen ni Kristu gulipenen na. ²³Ma'niin amu daan nu gulipenen, pu' gembagel gupiaig bayad nu Megbebaya' su kesaluyen diniu. Kaas ndi' mpia mekpaulipen amu tu samataw niu. ²⁴Kaas, uu Mingumpated, pia kenduni kebetang niu su kedawat niu di kegenggat diniu nu Megbebaya', subay iin gusayi kebetang niu, sa' sumalabuuk amu tu Megbebaya'.

Titulu'an tu nga nda'i Sawanen

²⁵Naa su nga nda' pa pegawid duayan, nda'i pinalinta nu Kaunutan mekatag dinilan. Laak sulatu diniu sug delendeman ku, pu' puun tug lelaat dinaan nu Kaunutan, meseligan mau. ²⁶Kagina mikpuun na nemuni gembagel kelegenay nu nga mekpetuud, delendeman ku, pia kenduni kebetang nu getaw, tumu' ndi'en na gusay pelinen. ²⁷Sa'itada, diin ka na ma gengkeman nu sawa mu? Ndi'a megbeleng dun. Nda'a pa ma pegawid duayan? Ndi'a pegangut megawid dun. ²⁸Laak sa' menginsawaig begutaw, kana' sala', muka' sa' penginsuaanig delaga, kana' dadema sala'. Laak iini mitalu'u dun diniu pu' tumu' ndi' megawid duayan, pu' mauya'an ku ndi' niu mbianan ki kelegenay nu nga migawid duayan nemun, ki kelegenay kilawan.

²⁹Uu Mingumpated, iini mauya'an ku, mesuunan niu gupia pu' kana' na maibeni nga gendaw begay dinita. Kagina ma'antu, talu'u diniu, genat nandaw, sa' su minginsawa na, subay penemalanen baalay su

pibaal diniin nu Kaunutan maa' nu pigbetad nu nga getaw nda'i sawanen. ³⁰Ma'antu dadema su nga getaw minlalek, subay penunggilingan nilan su nga getaw kana' milegenan. Su nga meketawa na, subay mengma'niin ilan nu nga kana' pegleliagen. Su nga menaluy, subay mengma'niin ilan nu nga nda'i gimunen. ³¹Su nga megamit pimetang di kinilawan dig lumbang kini, subay kana' gembagel di ginaa nilan su pimetang nilan. Pu' pekpakus paig lumbang kini.

³²Mendadi, mauya'an ku, nda'iduni kelibuleng niu. Naa sug laki nda' pegawid duayan, lelayun tagikulenen su Kaunutan ta adun leliagen dun su Kaunutan. ³³Su minginsawa pasi', tagikulenen lelayun su kegleketubu' dinig lumbang kini, pu' mauya'anen baalenen sug leliagen dun su sawanen. ³⁴Kaas migbelintenga'ig delendemanen. Ma'antu dadema sug libun nda'i sawanen atawaka sug delaga, mauya'anen baalenen sug leliagen dun su Kaunutan, adun pegwakilen tu Megbebaya' su sekegen sampay sug delendemanen. Sug libun pinginsawa na pasi', metegelan megdelendem tu kinilawan pelum, adun baalenen sug leliagen dun su sawanen.

³⁵Kana' iini tinalu'u dun, adun duuni belibadu diniu. Segaga tinalu'u adun ebanan ku amu. Mauya'an ku penggulaulaan niu su gempia. Mauya'an ku dadema penemalan niu baalay su pibaal dinita nu Kaunutan di nda'i galangalang niu.

³⁶Naa su mimbeng na, laak miksinengu'ay ilan dua' nug bimbengen ndi' pailan meksenlangan, sa' laung nu mimbeng dun ndi'en mpegbesaanig bimbengen, dayun sa' ndi'en megaga su gayaken, kaas laungen subay beli'ian ilan, buangen niu diniin penggulaulaanen su mauya'anen. Mesu'at dailan beli'ian, kana' sala'. ³⁷Laak dagid, adin su getaw megbuklusig delendemanen pu' ndi'en penginsuaan sug bimbengen, muka' nda' dadema tegelay nug duma getaw, muka' metau megbaya' di gayaken, gempia ndi' menginsawa. ³⁸Kaas adin su menginsawa bimbengen, gempia daig baalenen. Muka' adin su ndi' menginsawa, tumu' pai penggulaulaanen.

³⁹Naa sug libun pinginsawa na, diin pa gengkeman nu sawanen, sinegay tetubu' pai sawanen. Dagid sa' matay nai sawanen, mesu'at na penginsuaan nu mauya'anen na pelum, laak subay samasakup tu Kaunutan ta. ⁴⁰Laak delendeman ku, leliagen paig libun, sa' ndi' penginsuaan na puli'. Muka' batiku dun dadema, iini mikpesuun dun dinaan sug Balakat nu Megbebaya'.

Ki Gaan Bitang tu Pekenuan di ngag Ledawan

8 ¹Naa su sinaak niu ditu sinulat niu mekatag di ginilak di ngag ledawan pektemuyen nu getaw. Metuud, launan ta, duun dawi sinuunan ta mekatag di nga maita' muka' di nga ndi' maita'. Laak,

duunig duma mekpelabawlabaw saba' nu sinuunanen. Talu'u diniu, tumu' mekpinetailay ita, adun megisegi kekpetuud nu ngag duma ta. ²Pu' sa' duun diniui samasakup ta laungen dun pu' duuni sinuunanen, kulang pai sinuunanen. ³Laak su getaw mekpetail pasi' tu Megbebaya', iini misuunan tantu nu Megbebaya'.

⁴Kaas, mekatag dig betad maan di genat ilak tu ngag ledawan, misuunan ta pu' su ngag ledawan, minget laak nda'i pantagen. Misuunan ta dadema pu' salabuuk dai Megbebaya', kana' melaun. ⁵Melaun daw daani paingalan dun diwata, sa' ditug langit, sa' dinig dibabaw lupa'. Laak pia melaun dawig diwata muka' nga kaunutan daw, ⁶ita, misuunan ta pu' salabuuk dai Megbebaya', ki Gama' ta. Iin dademai puunan nug launan biwat di gekleb langit bu' lupa', muka' metubu' ita pu' adun megdedengeg iin. Sala tawan dadema laaki Kaunutan ta, si Isukristu. Pibaal diniin nu Megbebaya' sug launan biwaten, muka' iini puunan gusay nu ketubu' ta.

⁷Laak duuni nga samasakup ta, nda' pa nilan suunay pu' nda'i pegbaya' nu ngag ledawan. Tigaman nilan gusay sug ledawan, kaas sampay nandaw, sa' aanen nilan sug daansama' ginilak dig ledawan, laung nilan dun metamuy nilani tautau diwata. Kagina nda' pa metuuk dig delendeman nilan su metuud, laung nilan dun melemu'an nu gaan kia sug delendeman nilan. ⁸Laak dagid, misuunan ta kana' gaani mekepemilang dinita mekesuun adun medawat ita nu Megbebaya'. Sa' ndi' ta aanen sug betang, nda'iduni pantagen. Sa' aanen ta pasi', nda' da gusayi pantagen. ⁹Laak pia nda'iduni geligen dinita, subay peglengilamay niu kig buangen diniu kini. Pu' tekaw buus mpegdaangan dun su nga samasakup niu nda' pa metuuk dig delendeman nilan su metuud. ¹⁰Naa yamu, duuni sinuunan niu mekatag di metuud. Duun dademai samasakup ta ndi' pa metau memili' di gempia gulaula mekatag tu ginilak dig ledawan. Iin, sa' upama maita'en amu maan diag balay pektemuan tug ledawan, mpalinig delendemanen, kaas mpeduma maan. ¹¹Kaas sa' mpenggulaula ma'antu, puun tu sinuunan niu mpeglaatan niu sia su kekpetuud nu mimated diniu kia, pu' ndi' pa metau. Laak su kepatay ni Kristu, ginanti'en dadema su getaw kia. ¹²Kaas, ma'niin mekesala' amu dini Kristu pebian di sala' niu di mimated diniu kia, su ndi' pa metau memili' di gempia. Lepeng mingelan niu sug delendemanen. ¹³Kaas, sa' mpegdaangani samasakupu saba' nu ka'aan ku, tumu' pa ndi'u ma'aani karni, adun ndi'u mesaba' su sala' nu samasakupu.

Su Pegbaya' nu Peneligan ni Isus muka' su Ketendananen

9 ¹Naa danaan kini, mibuang dinaan metau dau dig lawasu. Gempantek dadema pu' peneligan mau ni Isus, pu' minita'u iin gupia, su Kaunutan ta. Muka' gempantek pa pagid mibaalu amu sakup

nu Kaunutan ta. ²Pia duuni getaw ndi' metuudan dun pu' peneligan mau ni Isus, yamu pasi', mituudan amu dun. Naa, kagina suminalabuuk namu tu Kaunutan, mikpaita' amu dig launan getaw pu' peneligan nau niin. ³Sa' medena'an nu getaw su pigbetadu, iini sembagen ku dinilan, ⁴Kana' ba mbantang sugdaanu nu nga samasakupu titulu'an ku gaan muka' penguinumen ku? ⁵Naa, duuni nga samau peneligan ni Isus, muka' su nga ngudan nu Kaunutan ta sampay si Pedro, sa' mpanaw ilan, tendugen nilan su sawa nilan samasakup nilan. Kana' ba dema mbantang duuni sawau samasakupu tundug sia dinaan? ⁶Mbantang ba si Bernabe muka' naan laaki ndi' sugdaan nu nga pektu'unan nami, kaas subay mengimbaal ami adun megleketubu'? ⁷Muka' duun pai sembagu. Pinenggi' duuni sundalu, gumastu bain dig lawasen sinegayen meksundalu? Pinenggi' pa pagid, duuni memula belagen gubas. Ndi' bain maan dig bunganen? Muka' pa pagid sa' duuni megingat karniru. Ndi' ba mesu'at inumenen su gatas karniru? ⁸Metuud, kinilawan laak talu' ki sembagu kini, laak ma'antu dai Palinta nu Megbebaya'. ⁹Pu' nda' ba mesulat di Palintanen pingumbilin ni Moises, "Ndi' mpia egbeden sug baba' nug baka mu, saananen meglegiik." Naa, pingma'anan dun ba nu Megbebaya' baka laak? ¹⁰Nda' bami mesambingayay dun nu Megbebaya' pu' su getaw megdaru, sa' su meglegani, saanan nilan mengimbaal, subay duuni pedetengen nilan gilak nilan di sengkul'? ¹¹Naa su metuud mekatag di Megbebaya', ma'niin pimula nami di ginaa niu. Gempia dayun sengkulan ami pelum di pigamut niu dinami. ¹²Sa' pekpelaban diniu nu ngag duma mekpetu'un diniu su kegleketubu' nilan, subay labi pami mekepelab dun.

Dagid bisan kiai pegbaya'u, nda'u pegbia'ay, pu' tekaw buus mekesaba'u mbelebagan su keksigwag tu Gempia Petenday mekatag dini Kristu. Baa, pia ta' alanduni mbianan ku, mektigelu dun adun ndi'u mbelebagan su Gempia Petenday. ¹³Pu' misuunan na niu daan tu'u pu' ki nga mengimbaal ditug Balay Penedapan tu Megbebaya', malap nilani gaan nilan dia. Mesama da su ngag belian nu getaw Judea, pegilasan ilan di gilak sa' mekanu ilan. ¹⁴Naa, ma'nia dademai megukit Gempia Petenday, pinalinta nu Kaunutan pu' subay pegemutan ilan nu nga ukitan nilan.

¹⁵Laak naan, nda'u daan pegbia'ay su pegbaya'u ma'nia, muka' kana' iini sinulatu dun ini, adun mekpamutu diniu. Tumu' pai unusanu, sabaya' di mekpamutu diniu. Migangya' pau pagid di kegukitu di nda'ig bayad dun, kaas mpauku gupia sa' mawi' sia dinaan su pigangya'u. ¹⁶Pu' sa' megukitu laak Gempia Petenday, ndi'u mpia mangya', pu' sinugu' dau laak megukit dun. Baa, sa' ndi'u megukit, mekelelaatlelaatu! ¹⁷Sa' upama megukitu sekat laak tu mauya'an ku, mpia tindananu, laak dagid sa' sekat tu gelalu, subay megukitu dun, sa' tindanan sa' ndi', pu' pigwakil dinaan nu Megbebaya'. ¹⁸Sa' ma'antu, ta' alandun dayuni tindan dinaan?

lin mai tindan dinaan, mekegukitu Gempia Petenday di nda'ig bayad dun, pia duuni pegbaya'u mekpebayadu.

¹⁹Naa duun pa pagidig delendeman ku, pu' pia nda'i getaw mekegbaya' dinaan, mikpaulipenu tug launan getaw, adun melaun getawi magaku sumakup dini Kristu. ²⁰Kaas, sa' meguliugu tu nga getaw Judea, meginetaw Judeau, adun duun dinilani magaku sumakup dini Kristu. Sa'itada, pia ndi'u kambat dumunut tu Palinta pingumbilin ni Moises, pegbetaden ku gusay su maa' danu pigbetad nu nga getaw mekpetuud ditu Palinta. Mingma'niau dun adun magaku ilan sumalig pagid dini Kristu meglegawen dinilan. ²¹Dayun sa' meguliugu pelum ditu nga kana' getaw Judea, pegbetaden ku su maa' danilan nga getaw nda'i seliganen tu Palinta, adun magaku dailan dema sumakup dini Kristu. Laak ndi'u pemilasan su Palinta nu Megbebaya', pu' mekpetuudu gupia ditug begu Palinta ni Kristu. ²²Dayun sa' megdumau pelum di samasakup ta nda' pa mpanteki kesaligen, pegbetaden ku maa' danug daniin, adun megiseg su kekpetuuden. Kaas su ngag launan pedumau, maa' danilanig betadu adun sa' mesu'at, duuni nga magaku megawen puun dini Kristu, pia ta' pebianay.

²³Kaas pia ta' alandunig baalen ku, launanen, penggulaulaan ku adun mesigwag su Gempia Petenday, adun melauni mekpetuud dun. Iini mingma'niau dun, pu' adun mpedumau di kepepia nu Megbebaya' di nga mikpetuud dun. ²⁴Naa misuunan niu pu' sa' duunig lumba', melauni gubek, laak sala tawan dai mekedaag muka' sugdaan. Naa yamu nga sakup ni Kristu, subay pengma'nia amu, gebek amu gusay, adun sugdaan amu, sa'itada, subay dунтан niu gusay si Kristu, adun mesugdaan amu niin ditu gekbus langit. ²⁵Su nga megayep ma'nia, diadia ektakenen su tegelen gebii gendaw, adun meglegintau gupia megayep. Mengma'nia adun begayan sugda mpupus da, laak ita, ektaken tai tegel ta, adun malap tai sugda ndi' mengikteb. ²⁶Kaas sa' ma'antu, mengma'niinu nu menandang gubek tu pegengayanen. Saanan ku mektitulu' di nga getaw, ma'niinu nu menuntuk lelayun mesugati suntukenen, pu' mesugati titulu'u. ²⁷Pengmensuun ku muka' pemesaitan kuig lawasu adun tugas, sa'itada pegliaun kui melaat gayaku sia, pu' sikna ukitan ku su ngag дума mekatag di metuud, mpauku sa' ndi' dau sugdaan nu Megbebaya'.

Su Pigad Pegliaun su nga Tautau Diwata

10 ¹Naa Mingumpated, mauya'an ku ndi' niu selingawan su mibianan nu nga ginepu'ay nami getaw Israel suminakup dini Moises kanugdiin. Su kegawa' nilan diag benwa Ehipto, pinendingan ilan nu gabun migabay dinilan, launan nilan. Nda' dailan dema meka'iday sa' mikelaad ilan dig dagat paingalan dun su Gempula Dagat. ²Ki kebian nilan di gabun muka' dig dagat, lepeng mibunagan ilan gela' tubig tu'us

pu' sakup nailan ni Moises. ³Muka' mika'aan ilan gela' di gaan gumimaw bigay dinilan nu Megbebaya', ⁴sampay su tubig bigayen dinilan, mika'inum ilan dun gela', pu' ininum nilan su gumimaw tubig gumiwa' tug batu pinuka' nu Megbebaya'. Laak sug batu, iini tantu ma'ananan si Kristu su migdunut dinilan, pu' iini pigenatan nu gininum nilan. ⁵Pia ma'antu, meliang dinilani liliag dun su Megbebaya', kaas metiba'i minatay diag limawa'.

⁶Naa, ki nga mipenggulaula kia, mibaal na penenggi'an dinita, adun mesuunan ta gupia pu' melaatig deksu'anen ki mayak ita di melaat, maa' danu mipenggulaula nu nga ginepu'ay nami kanugdiin. ⁷Kaas ndi' ta mpia pektemuyen su ngag ledawan. Pu' lendasan laak nu tautau diwata. Duuni ngag дума nu nga ginepu'ay nami miktamuy dun, mipeduma ilan dayun di nga pilebu'an nu Megbebaya'. Pu' nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Mingingkud su nga getaw, adun maan ilan muka' meginum ilan. Laak migbuat ilan dayun adun meglekebibu ilan megbebulek, deksu'anen meglaat pekesuunan." ⁸Subay ndi' ita megdusa, pu' duunig дума dinilan migdusa, kaas sendaw da, pilebu'anig dua' laksa' bu' telu ngibu tawan. ⁹Muka' subay ndi' ta pengindanan su Kaunutan maa' nu kengindan diniin nu ngag дума getaw kanugdiin, pu' pinatay ilan nu nga mamak. ¹⁰Subay ndi' ita megbensi tu Megbebaya' maa' danilan, pu' pinatay ilan nu sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit tindu'en mekpatay dinilan.

¹¹Naa, ki nga mipenggulaula kiin, mibaal na penenggi'an di gempia pegliaun nu ngag дума. Kaas misulat dadema, adun metitulu' dinita nga pektetubu' nandaw, pu' sungu melengkebig benwa.

¹²Mendadi, adini samasakup ta laungen pu' metau na megbaya' di gayaken, subay mekpetubud gupia, pu' mbuus mpegdaangan! ¹³Pia ta' alanduni kengindan mbianan niu, mbianan gusay nu nga sama kilawan niu. Laak kagina meseligan su Megbebaya', ndi'en begay penemalan amu pengindanay tu gendi' niu megaga tigelay. Sa' mpengindanan namu, begayan amu niin pebian niu di kektigel niu, adun ndi' amu mpegdaangan.

¹⁴Kaas uu Mingumpated petailen ku, subay pegliaun niu su kektamuy tug ledawan. ¹⁵Yamu nga pegyegaan ku, metelisebutay amu, kaas ki sinulatu kini, pegdelendem niu gupia sa' metuud sa' kana'. ¹⁶Ki keglompok ta maan ita gindan tu kepatay ni Kristu, mekpaladpalad ita tu Megbebaya' mekatag dig bitang tu tasa, dayun sa' minum ita dun, mailasan ita dugu' ni Kristu. Sa' memeta ita pan pelum, dayun aanen ta, mailasan daita dema lawas ni Kristu. ¹⁷Kagina salabuuk dai pan kia, sa'itada sug lawas ni Kristu, pia melaun ita, lepeng salabuuk lawas daita, pu' mailasan ita tu salabuuk pan.

¹⁸Naa, pegdelendem niu deli' sug betad nu getaw Israel. Ndi' ba metuud, su nga maan betang pengilak tu Megbebaya', pebian dun,

megduma ilan di kektamuy diniin? ¹⁹Pengma'anan ku ba pu' sug ledawan, duuni pantagen? Sa' su gilak dun, duun bai pantagen? ²⁰Ndi' dadema tu'u, pu' sug betang pengilak nu nga kana' mekpetuud tu Megbebaya', iini pengilakan nilan su menenulay, kana' nu Megbebaya'. Mpauku sa' meglimbang amu di menenulay. ²¹Kaas, sa' minum amu di tasa gindan tu Kaunutan, ndi' mpia minum daamu dema dig danu menenulay. Sa' maan amu tu pekaanan nu Kaunutan, ndi' mpia aanen niu dadema sug danu menenulay. ²²Melengas ba pepengimbeguun ta su Kaunutan di menenulay? Laung niu dun ba pu' gembagel pai pegbaya' ta di pegbaya' nu Kaunutan?

²³Naa, nda'idun laungi geligen ta. Metuud, laak dagid kana' nug launan baaleni mekabang di kekpetuud ta. Metuud nda'i geligen ta, laak dagid ndi' pegiseg nug launaneni kekpetuud nu ngag duma ta. ²⁴Pu' ndi' ta mpia tagikulen su kebetang ta laak, sa' melengas, sa' kana'. Subay tagikulen dadema su kebetang nug duma ta. ²⁵Naa, sa' ma'antu, pia ta' karniay duni pekseluyen ditu tebu'an, mesu'at da aanen niu, ndi' na kambat saaken ditu meninda sa' daansama' ginilak tug ledawan. Mesu'at aanen niu di kana' dua'dua'ig delendeman niu dun. ²⁶Ma'aaan ta sug launan ginis gaan, pu' nda' ba mesulat kanugdiin di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Danu Kaunutan su tibuuk lumbang sampay sug launan bitang dun."

²⁷Muka' sa' duun demai getaw nda' pekpetuud ditu Kaunutan megenggat diniu maan diag balayen, muka' sa' meliag damu media, aan niu da su gilak diniu. Ndi' niu dadema iin saakay sa' daansama' ginilak tug ledawan su seda'an, pu' nda'ig labeten sa' dua'dua'ig delendeman niu dun. ²⁸⁻²⁹Laak dagid sa' duuni samasakup niu telu'enen pu' ginilak na di pekenuan su seda'an dia, ndi' na niu mpia aanen, adun ndi' mpelaatan nu samasakup niu su pinggulaula niu.

Mendadi duun dayuni miktalu', "Kagina nda'i geligen ku, ta' mai pegeli'an ku dun aanay saba' nu geligen nug dumau? ³⁰Sa' mekpaladpalad dau dun tu Megbebaya', dayun aanen ku, ta' mai pegdena'enu dun nu ngag dumau mekatag di pipeladpeladan ku?"

³¹Kaas pia ta' alanduni baalen niu, sa' maan amu, sa' minum amu, subay menggulaula amu dun adun megdedengeg su Megbebaya'.

³²Kagina ma'antu, subay peksiba'an niu su pegbetaden niu, adun ndi' amu mekesala' tug delendeman nu nga getaw Judea, sa' su nga kana' getaw Judea, sampay su ngag duma di pikumpulan niu tu Megbebaya'.

³³Ma'nia dademai pegbetaden ku, pu' adun mekpeleliagu di tiba'an getaw meksekat dig launan baalen ku. Petuyangen ku na su kepia dinaan, pu' pektalantenan ku laak su kepia di ngag launan getaw, adun megawen ilan di sala'.

11 ¹Kaas, penunggilingay niau, maa' dadema nu kenunggilingu dini Kristu.

Su Pangyu di Gulu selian Mekpfungun

²Naa yamu, penalan ku amu, pu' medelendem niau lelayun, muka' piktalentenan niu su piktun'ku ku diniu. ³Naa, iini mauya'an ku mesuunan niu pu' si Kristu, iini megbaya' tu ngag laki, su dadema ngag lakii megbaya' tu sawanen, muka' su Megbebaya'i megbaya' dini Kristu. ⁴Kaas, sa' mekpfungun amu nga sakup ni Kristu, sa' duunig laki menenabi atawaka megwali talu' nu Megbebaya' dayun memangyu, mpengumpiiden si Kristu. ⁵Ma'nia dademaig libun, sa' menenabi atawaka megwali talu' nu Megbebaya' dia pikumpungan niu, laak nda' pasi' pemengyuayi gulunen, ma'niinen dadema mipengumpiid su sawanen. Pu' lepeng ikudan su gulu nug libun. ⁶Laak sa' ndi' memangyu sug libun, tumu' pai pekudenen siai gulunen. Laak dagid, kagina gempiid sa' ekisan, subay memangyu. ⁷Kig laki pasi', ndi' na kambat memangyu sa' menenabi atawaka megwali dia pikumpungan niu, pu' lingaw main nu palas nu Megbebaya', mpaita'en su kelengas nu pegbaya' nu Megbebaya'. Sug libun pasi', subay memangyu daan, pu' lingaw laak iin nu palas nug laki. ⁸Pu' ndi' ba metuud, kana' nug libuni pigenatan nug laki kanugdiin. Pu' pigenatan nug libun sug laki. ⁹Muka' kana' iini biwat dun nu Megbebaya' sug laki, adun megabang tug libun, pu' iini biwat dun sug libun, adun megabang tug laki. ¹⁰Kaas, adun mpaita'en di nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit pu' mekpetuud tu sawanen, mpia memangyu sug libun dia pikumpungan niu. ¹¹Laak dagid, pia ma'antu, puun tu keksalabuuk ta ditu Kaunutan, mekpaingabang sug libun ditug laki, muka' mekpaingabang dadema sug laki ditug libun. ¹²Pu' pia sug lakii pigenatan nug libun kanugdiin, sug libun nai megbata' dig laki. Muka' sug launanen, biwat nu Megbebaya'.

¹³Mendadi, pegdelendem niu gupia sa' gempia menenabi sug libun ditu Megbebaya' dia pikumpungan niu sinegay nda' kemangyu, sa' ndi' mpia. ¹⁴Ndi' ba metuud, genat di pikpuunan nug launan, gasal nug laki gempiid sa' metaasig buuken? ¹⁵Laak, sa' metaas pasi'ig buuk nug libun, kiai kelengasen, pu' bigay diniin sug buuken adun metabun di gulunen. ¹⁶Naa, sa' duuni getaw mpauk tulima' tu titulu'an ku kini, sembagen ku pu' nda'ig lain titulu'an ku muka' nda'ig lain betad nu nga pikumpungan nu nga sakup nu Megbebaya'.

Sug Lebungan Gindan tu Kepatay nu Kaunutan (Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

¹⁷Naa, duun pa titulu'u diniu, laak ndi'u amu penalan. Sa' daw mekpfungun amu adun mektamuy amu, kana' kepiaig deksu'anen, segaga kelaatan dawig deksu'anen. ¹⁸Beknanen, duuni migukit dinaan pu' sa' daw mekpfungun amu, mekpinigpinig amu. Naa duuni metuudanu dun.

¹⁹(Duun daan tu'u diniui ndi' meksalabuuk, pu' adun mailala gupia sa' adin su ngag дума niu suminakup tantu.) ²⁰Kaas, sa' meglumpuk amu maan daw gindan tu Kaunutan, kana' amu meksalabuuk. Sa' ma'antu, kana' nug lebungan gindan tu Kaunutan su ka'aan niu. ²¹Sa' timpu na meglebungan diadia, aanenen daw dayun sug daniin lebungan. Ndi' daw amu meginelatay, kaas duun pa daw megutem muka' duun daw dademai megbebulek na. ²²Masi', nda'idun maig balay niu ka'aanan niu muka' kainuman niu? Mauya'an ba niu pemilangen niu su pikumpungan nu nga sakup nu Megbebaya' nda'ig laga'en, muka' pengumpiiden niu pa pagid su nga kulangi gaanen muiten diag lumpuk niu? Ta'i mpiau telu'en diniu? Penalan ku bamu? Baa, ndi' lai mesu'at.

²³Naa kini naig betad mialapu ditu Kaunutan, muka' tinitulu'u dayun diniu. Su Kaunutan si Isus, su gebii ketipunen, su nda' pa metipu, minalap pan. ²⁴Sikna mikpaladpalad tu Megbebaya', pimetanen su pan, dayunen pentulunay dia nga sakupen. Kali' pektalu', "Kini sug lawasu, gumanti' diniu. Kini, aan niu lelayun, pu' adun medelendem niau." ²⁵Ma'nia dadema, bena' mitubus ilan maan, minalap sala tasa penginumen, kali' pektalu', "Ki penginumen kini, iin sug dugu'u, kig bian nug begu pasad nu Megbebaya' tu getaw puun tug dugu'u. Kaas sa' inumen niu ini, bisan nanu, medelendem niau."

²⁶Naa sa' ma'antu, sampay mateng puli' dini su Kaunutan ta si Isus, kada maan amu di pan kia muka' minum amu di tasa kia, metakesi'an niu su kesalig niu di kepatayen. ²⁷Mendadi, sa' duuni getaw maan di pan muka' minum di tasa nu Kaunutan, asa nda' pengganget dig delendemanen su ma'anan nug baalenen, naa ma'antu, peksudi'anen su Kaunutan, kaas mekesala' dig lawas ni Isus muka' dig dugu'en. ²⁸Mendadi, sa' meglumpuk amu maan gindan tu Kaunutan, diadia subay unaanen peksima'ay sug delendemanen. Dekag pa aan tu pan muka' minum dayun di tasa. ²⁹Pu' adini getaw maan tu pan kia muka' minum di tasa, asa ndi'en mesabuti ma'anan nug lawas nu Kaunutan, maukum saba' nu ka'aanen muka' kainumen. ³⁰Kaas, iini melaun diniui melubay dun muka' megladu, sampay duun diniu dademai matay, pu' ginukuman na dinilan nu Megbebaya'. ³¹Sa' unaan ta pa peksima'ay sug delendeman ta, ndi' ita dayun maukuman nu Megbebaya'. ³²Laak pia ma'antu, sa' upama ukuman ita nu Kaunutan, dayun pengmensuun ita niin pa pagid, metitulu'an ita, adun ndi' ita mpeduma ukumay di nga sama kilawan ta ditug binaya' gebii bu' gendaw.

³³Kaas uu Mingumpated, sa' meglumpuk amu maan gindan tu Kaunutan, peginelatay amu, dekap pamu aan. ³⁴Laak sa' duun diniui megutem, subay maan deli' dia da balayen, adun ndi' amu ukuman nu Megbebaya' saanan niu meglumpuk.

Naa su ngag дума sinaak niu di sulat niu, titulu'u da diniu sa' matengu dia niu.

Su nga Tinawan Begay nug Balakat nu Megbebaya'

12 ¹Naa, duun dademai sinaak niu di sulat niu mekatag di nga tinawan begay nug Balakat nu Megbebaya'.

Mauya'an ku, Míngumpated, mesuunan niu gupia su metuud. ²Naa, misuunan na niu su nda' pamu sakup tu Megbebaya', mitalin amu di melaun bianan, adun pektemuyen niu su ngag ledawan kana' pektetubu'. ³Kagina ma'antu, nandaw pesuun ku diniu, sa' duuni getaw pingepu'an nug Balakat nu Megbebaya', ndi' mesu'at mektuyud dini Isus. Ma'antu dadema nda'i getaw mekektalu', "Si Isusi Kaunutan," subay pengepu'an dadema nug Balakat nu Megbebaya'.

⁴Naa, ki nga tinawan begay nug Balakat nu Megbebaya' tu nga sakupen, megleginis. Laak iin dai megbegay dun, sug Balakat nu Megbebaya'. ⁵Migininisan dadema sug bianan nu tagikul ditu samasakup ta, asa salabuuk su Kaunutan tagikulen. ⁶Migininisan su tinawan nu nga sakup nu Megbebaya', adun megabang ilan di nga samasakup, laak iini megbegay tinawan dig launan, su Megbebaya', adun diadia, metau megabang. ⁷Launan ta mekpetuud dini Isus, saladua' bigayan ita tinawan, tu'us pu' pingepu'an ita nug Balakat nu Megbebaya'. Iini begayan ita niin dun, pu' adun mebangan ta sug launan samasakup ta. ⁸Ma'antu, duuni getaw begayan nug Balakat nu Megbebaya' tinawan pegweliinen su metuud titulu'an nu Megbebaya'. Duun pa pagidi sala begayan nug Balakat kia tinawan kekpesuunen tu medalem sinuunan. ⁹Duun pai sala begayan nug Balakat nu Megbebaya' tinawan sumalig gupia ditu Megbebaya'. Duun pai sala begayan nug Balakat tinawan meneguli' pegladu. ¹⁰Duun dademai begayan tinawan mekenggulaula tu mekesalebu', salai begayan tinawan megwali talu' nu Megbebaya', salai begayan tinawan mengilala tinawan, sa' pigenatanen sug Balakat nu Megbebaya', sa' kana'. Salai begayan tinawan metau mektalu' di pikebitan nda'en mesabut, salai begayan tinawan megulug tu talu' nu mekektalu' dig lain pikebitan. ¹¹Launanen, sug Balakat nu Megbebaya'i pigenatan nu tinawanen kia, pu' begayen tu getaw diadia, ki tinawan lepeng tu mauya'an nug Balakat nu Megbebaya'.

Salabuuk Lawas, Melauni Sengkapan

¹²Naa, petanggi' ta deli' si Kristu di ma'niin salabuuk lawas, melauni sengkapanen. Pia migininisan su sengkapanen, salabuuk daig lawasen.

¹³Launan ta, pia getaw Judea, sa' su nga kana' getaw Judea, pia sesugu'en nug duma, sa' su kana' sesugu'en, su kekpebunag ta tubig, pisalabuuk ita nug Balakat nu Megbebaya' diniin, adun mbaal ita ma'niin salabuuk lawas. Bigay dadema dinita ki salabuuk Balakaten.

¹⁴Naa, sug lawas nu getaw, melauni sengkapanen, kana' laak salabuuki sengkapan nug lawas. ¹⁵Pinenggi' metau mektalu'i nga sengkapanen.

Mendadi mektalu' su geksud, “Kagina kana'u kemet, kana' dau dema sengkapan nug lawas.” Bisan kiai telu'enen, sengkapan da gusay nug lawas. ¹⁶Muka' sa' upama mektalu' su telinga, “Kagina kana'u mata, kana' dau dema sengkapan nug lawas. Bisan kiai telu'enen, sengkapan da gusay nug lawas.” ¹⁷Sa' upama matai tibuuk lawas, mekedengeg ba? Sa' upama telingai tibuuk lawas, mekesapu ba? ¹⁸Laak iini tantu kebetangen, su kebaal dun nu Megbebaya', pigbetangen su kelaun sengkapan nug lawas getaw, pu' kiin demai mauya'anen. ¹⁹Pu' sa' upama salabuuk dai sengkapan nug lawas, kana' metalu' lawas. ²⁰Laak su kebetangen, melauni sengkapanen, laak salabuuk daig lawas.

²¹Muka' padun, sa' pinenggi' mekektalu' su mata, ndi' mesu'at telu'enen tu kemet, “Nda'ig labetu dini'a.” Ndi' dadema mesu'at mektalu' su gulu tu geksud, “Nda'ig labetu diniu.” ²²Laak dagid pia su nga sengkapanen batik ta dun maika'i sekegen, nda' metibuukig lawas sa' kulang dia. ²³Muka' su nga sengkapanen batik ta dun nda'ig laga'en, petubudan ta gupia ingatay. Su nga sengkapanen batik ta dun ndi' mpia bentayan, peksiba'an ta selukay. ²⁴Su nga sengkapanen melengas bentayan pasi', nda'ig baalan ta sumeluk dun, ndi' ba? Betad nu Megbebaya', pigbetangen sug lawas getaw, adun su sengkapanen gembaba', iin su pegbesaan pa di ngag dumanen, ²⁵adun meksalabuukig lawas, pu' mektinagikulay su nga sengkapanen. ²⁶Kaas, sa' upama melegenani salabuuk sengkapanen, mpeduma su ngag launanen. Sa' pinenggi' pegbesaani salabuuk, leliagen dun su ngag launanen.

²⁷Naa ma'antu yamu, lawas amu tu'u ni Kristu, kada sala tawan diniui sengkapanen. ²⁸Iini tindu' nu Megbebaya' dia pikumpulan nu nga sakupen. Beknanen, tindu'en su nga peneliganen, kedua'en su nga megwali talu' nu Megbebaya', ketelunen su nga mektitulu'. Dayun su nga mekenggulaula tu mekesalebu', muka' su nga meneguli' pegladu, su nga metau megabang, su nga metau meguit tu nga samasakupen, sampay su nga metau mektalu' di pikebitan ndi'en mesabut. ²⁹Peneligan ba ni Isus kig launan kini? Megwali ba kig launan kini? Mektitulu' ba kig launan kini? Mekenggulaula ba mekesalebu' kig launan kini? ³⁰Metau ba meneguli' pegladuig launan kini? Mekektalu' baig launanen kini di pikebitan ndi'en mesabut? Metau ba megulug dunig launanen kini? ³¹Kaas subay penggengeten niu dig delendeman niu su mauya'an niu di nga metaas pa tinawan begay nug Balakat nu Megbebaya'. Muka' pesuun ku na diniu ki tampusan gempantag bianan.

Ki Kepetail

13 ¹Naa, sa' upama metawu gupia mektalu' ngag lain pikebitan getaw, sampay su pikebitan nu nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit, laak ndi' dau mekpetail di samatawu, ma'niin laak nu sasak

nu gagungi telu'en ku pu' lumimbeeb, atawaka dumela peksegensal gupia, pu' milasay dau gupia mektalu'. ²Pia bigayanu sia tinawan megwali talu' nu Megbebaya', pia nda' siai kulangu di sinuunan, muka' mesabutu sia gela' sug daansama' pigbuni nu Megbebaya', pia duun laak siai kesaligu maigin ku su ngag bentud, laak sa' nda'i petailan ku di samatawu, nda' dademai pantagu. ³Pia pemegayu sia sug launan pimetangu, adun pegebangan ku su ngag duma getaw, pia begayu tananig lawasu metutung, laak sa' ndi' dau dema mekpetail di samatawu, nda' gusayi sugda dun dinaan.

⁴Naa su getaw mekpetail, metau mektigel. Pengmia'mia'enen ebangay su ngag duma. Kana' mengimbegu, kana' mangya', kana' mekpelabawlabaw. ⁵Kana' mesungal, kana' nu gegulingenen laaki tagikulenen, kana' sempaun, ndi'en da pagid pengebeteni mekesala' diniin. ⁶Ki getaw mekpetail, ndi' dadema leliagen dun su melaat, segaga leliagen dun su metuud. ⁷Ki getaw mekpetail, ndi' pa pagid lumukas menggulaula melengas. Sumalig gusay di samatawen, pedetengenen lelayun pu' mekegdaag su Megbebaya', muka' mekektigel dig launan.

⁸Mendadi kig betad mekpetail, nda'i tamanen. Laak su tinawan megwali talu' nu Megbebaya', duun dai gikteben. Mesikpa' dadema su tinawan metau mektalu' di nga pikebitan ndi' mesabut. Muka' mpapas su tinawan megwali di sinuunan mekatag di metuud. ⁹Pu' kulang pa nemuni tinawan ta megwali di sinuunan mekatag di metuud muka' su tinawan megwali talu' nu Megbebaya'. ¹⁰Laak dagid, sa' mateng na su nda'i kulangen, mengikteb na su nga kulang.

¹¹Pinenggi' su kaika'ayu, lepeng tug danu gembata' su tinalu'u, su ginau, muka' sug delendeman ku. Laak dagid, sa' migineken nau, bilengu su kegimbata'u. ¹²Naa ma'antu, su kesabut ta dig betad nu Megbebaya' nandaw, maa' nug lingaw maita' ta di melameng pagalungan. Laak duuni gendaw mateng gempantek na dinita su metuud, pu' maita' ta su Megbebaya'. Nandaw, kulang pai sinuunan ta. Ditug binaya' gebii bu' gendaw, mengganget nai sinuunan ta, meglepeng tu sinuunan nu Megbebaya' mekatag dinita.

¹³Ma'antu, duun pai telu kepianan ndi' mpupus, su kesalig ta ditu Megbebaya', su pedetengen ta di ketua'en puli' dini, muka' su kepetail ta di nga samataw ta. Laak dagid iini tampusan metaas di telu kini, ki kepetail ta di nga samataw ta.

Mekatag pa di nga Tinawan Bigay nug Balakat nu Megbebaya'

14 ¹Mendadi iini penemalan niu penggulaulaay, su kekpetail niu tu nga samataw niu. Pegenguten niu ki begayan amu nug Balakat nu Megbebaya' tinawan, labi na begayan amu niin tinawan megwali tu talu'en pesuunen diniu. ²Su getaw metau mektalu' di pikebitan ndi'en

mesabut, kana' nu samataweni telu'anen dun, pu' telu'anen laak su Megbebaya'. Pu' nda'ig dumanen mekesabut tu talu'en, pektelu'enen laak su giglud metuud pebian di ginuung nug Balakat nu Megbebaya'.³ Laak dagid su megwali tu talu' nu Megbebaya', telu'anen pasi' su nga samatawen, pu' adun megisegi kesalig nilan tu Megbebaya', mengulikseg ilan, muka' begayan ilan pianan ginaa. ⁴Su mekektalu' di pikebitan ndi'en mesabut, pegebanganen laak sug lawasen, laak su megwali tu talu' nu Megbebaya', iini pegebanganen su tibuuk pikumpungan nu nga samasakupen.

⁵Naa mauya'an ku sia metau amu gela' mektalu' di pikebitan ndi' niu mesabut. Laak labi pa mauya'an ku, begayan amu gela' tinawan megwali tu talu' nu Megbebaya', sabaya' mektalu' amu di pikebitan ndi' niu mesabut. Pu' metaas pai tendanan nu metau megwali tu talu' nu Megbebaya' sabaya' di metau mektalu' pikebitan ndi'en mesabut, subay duuni metau megulug dun dia, adun mekabang tu tibuuk pikumpungan nu nga suminakup. ⁶Naa mendadi Mingumpated, sa' medituunu niu, ta' mai pantagu sa' mektalu' laak diniu di pikebitan ndi' ta mesabut? Nda'idun lai, subay duuni buasan ku diniu sekat tu Megbebaya', atawaka duuni pegweliin ku diniu sinuunan mekatag di metuud, atawaka duuni pegwaliu diniu talu' nu Megbebaya', atawaka duuni titulu'an ku diniu.

⁷Pinenggi' ki gayepan maa' nug lantuyan muka' kutapi' sa' ndi' mekpalas su tingegen, ndi' mesabut nu getaw. ⁸Miksama dai sundalu megbugyung, sa' ndi' mekpalas su tingeg nug bugyungen, nda'iduni sama sundalunen mengandam lumumpak. ⁹Naa ma'antu dadema, nda'iduni mekesabut tu pegyegaan mu sa' mektalu'a pebian di pikebitan ndi' mesabut. Su telu'en mu, maa' genus di gawanawan laak. ¹⁰Pu' melaun daani ginis pikebitan dinig lumbang, muka' nda'iduni ndi' mesabut, pia seginis. ¹¹Laak dagid, sa' ndi'u mesabut su pikebitan nu mektalu', pemilangen ku su mektalu' dun lain bansa, muka' pemilangenu niin lain bansa dadema. ¹²Kaas, kagina mauya'an niu gusay begayan amu tinawan nug Balakat nu Megbebaya', penemalay niu gemitay su tinawan mekaiseg tu kesalig nu nga mikpetuud dia pikumpungan niu.

¹³Mendadi, su metau mektalu' di pikebitan ndi'en mesabut, subay penenebiinen begayan dadema tinawanen megulug di telu'enen. ¹⁴Sa' upama menenabiu di pikebitan ndi'u mesabut, menenabi daani ginau, laak nda'ig labetenig delendeman ku. ¹⁵Kaas ta' alandun dayuni gempiau baalen? Naa ma'nini', menenabiu di pikebitan ndi'u mesabut sekat tu ginau, dagid menenabi dau dema di pikebitan mesabut nu ngag duma. Ma'antu dademaig bebat. Megbebatu di pikebitan ndi'u mesabut sekat tu ginau, dagid megbebat dau dema di pikebitan mesabut nu ngag dumau. ¹⁶Pu' sa' upama mekpaladpalad amu di ginaa niu laak, sa'itada di pikebitan ndi' niu mesabut, naa kenduta'i kesabut dun nug begu

meksimba diniu? Ndi'en mesangu', nda'ig biananen mesabuten su telu'en niu. ¹⁷Pia melengas gupiai kenenabi niu di kekpaladpalad tu Megbebaya', nda' tanani gabang niu tug duma niu, saba' ndi'en mesabut.

¹⁸Naa danaan, mekpaladpaladu tu Megbebaya' pu' melaun pai metalu'u di pikebitan ndi'u mesabut batul daniu. ¹⁹Pia ma'antu, sa' mektamuy ita tu Megbebaya' di pikumpungan ta, tumu' metalu'u laak lima ektaang talu' mesabut nu nga samatawu, adun metitulu' dinilan, sabaya' nu sanu ngibu ektaang talu' di pikebitan ndi' nilan mesabut.

²⁰Naa yamu Mingumpated, ndi' amu megimbata' dig delendeman niu. Megimbata' damu mekatag dig dupangan, laak pengminagulang namu dig delendeman niu mekatag di nga tinawan begay nug Balakat nu Megbebaya'. ²¹Pu' nda' ba mesulat di Misulat Palinta nu Megbebaya',

“Miktalu' su Kaunutan, ‘Telu'an ku ki piglegetawan ku kini.

Telu'an ku ilan pebian di getaw mektalu' lain pikebitan

muka' pebian dig baba' nu ngag lain getaw,

Laak dagid pia ma'antu, ndi'u gusay pektalentedan nu nga getawu kini.’ ”

²²Naa kumalenged ma'antu, ki tinawan mektalu' di pikebitan ndi' mesabut, iini begay dun adun pengmetuudan su nga nda' pa pekpetuud ditu Megbebaya', sabaya' nu suminakup na daan. Laak dagid su pasi' tinawan megwali tu talu' nu Megbebaya', iini begay dun pu' adun megiseg su kesalig nu nga mekpetuud na, sabaya' nu nda' pa pekpetuud.

²³Mendadi sa' mekpongun namu, launan niu, adun mektamuy amu, dayun sug launan niui mekektalu' di pikebitan ndi' niu mesabut, sa' upama duuni kana' mekpetuud suled tug lumpukan niu, ndi' bamu niin pemilangen bu'angbu'angen gela'? ²⁴Laak dagid, sa' diadia megwali tu talu' nu Megbebaya', sa' upama duuni sumaup kana' mekpetuud, naa pengmetuudan dun dayun pu' subay megbiksu' tu sala'en, sekat tug launan midengegen. Pu' saba' nug launan midengegen di talu' nu Megbebaya', pemilangen dayun melaat su pigbetaden, ²⁵kaas buasanen su giglud delendemanen, muka' menginlulud ditu Megbebaya', mengamuyu' diniin. Pu' metalu'en, “Diin daan masi' pikumpungan niu su Megbebaya'.”

Su Gempia Bianan di nga Pikumpungan

²⁶Naa Mingumpated, ta' alandun dayunig deksu'anen? Ma'nini!, sa' mekpongun amu adun mektamuy amu tu Megbebaya', sala tawan getawi megbebat, salai mektitulu', salai megwali tu talu' nu Megbebaya', salai mektalu' di pikebitan ndi'en mesabut, muka' salai megulug dun. Laak subay kig launanen, duuni gabangen tu pikumpungan nu nga suminakup. ²⁷Kaas sa' upama duuni mektalu' pikebitan ndi'en mesabut, subay dua' tawan da, atawaka telui gikteben, piksesala tawan diniu mektalu', muka'

subay duuni megulug dun. ²⁸Laak sa' pinenggi' nda'iduni megulug dun, ndi' mpia mektalu' pikebitan ndi' mesabut dia pikumpungan niu, pu' gempia telu'enen pa da tug lawasen muka' tu Megbebaya'. ²⁹Dayun sa' duun dademai megwali tu talu' nu Megbebaya', ma'antu dadema. Subay gikteben dua' tawan da atawaka telui megwali, selian nu ngag дума megyaga dun dadema. ³⁰Laak sa' selian nu sala megwali, duuni pegingkud dia pemuunan nu Megbebaya', subay sumikpa' su megwali, adun pekineegan sug begu pemuunay. ³¹Kaas sukal sa' launan niui megwali tu talu' nu Megbebaya', laak subay megdapat amu, adun mpektu'unan su tiba'an niu, muka' mengulikseg amu. ³²Naa su tinawan megwali tu talu' nu Megbebaya', subay metau dun su megwali dun. ³³Ndi' ba metuud, mauya'an nu Megbebaya' melinaw su kesimba ta, kana' mesasaw?

Naa ki ngag libun. Ma'nini'ig betad nu ngag launan pikumpungan nu nga suminakup tu Megbebaya'. ³⁴Subay, sa' selian niu mekpungun, mengamed su ngag libun. Ndi' begay dinilan megagdat ilan. Maa' dadema nu titulu'an di palinta nu getaw Judea, subay ndi' meguit tu samataw nilan sug libun. ³⁵Sa' duuni saaken nilan sia, subay saaken nilan tu nga sawa nilan selian ditu da balay. Pu' ndi' mpia megagdatig libun su saanan niu mektamuy tu Megbebaya' dia nga pikumpungan niu, pu' mekepiidpiid.

³⁶Naa yamu, miksekat ba diniu su Gempia Petenday? Nda'. Atawaka yamu ba laaki kidetenganen? Kana' dadema. ³⁷Sa' duun diniui getaw laungen pu' iini megwali tu talu' nu Megbebaya' atawaka getaw laungen pu' bigayan nug Balakat nu Megbebaya' lain tinawan, subay pesuun diniin pu' ki sinulatu diniu kini, iini pinalinta tantu nu Kaunutan. ³⁸Kaas, sa' upama ndi'en pektalentedan ini, subay ndi' niu dadema iin pektalentedanay.

³⁹Mendadi, Mingumpated, pebegelen niu di ginaa niu begayan amu tinawan megwali amu tu talu' nu Megbebaya', muka' ndi' niu belibaday su mektalu' sia di pikebitan ndi'en mesabut. ⁴⁰Kig launan kektamuy niu, subay pebuklusen niu penggulaulaay adun melengas.

Su Ketubu' Puli' ni Kristu

15 ¹Naa Mingumpated, mauya'an ku tegyungen ku diniu su Gempia Petenday daansama' ginukitu diniu, pu' iinig dinawat niu muka' iin su keligenan pa pagid di kesalig niu tu Megbebaya'. ²Ki Gempia Petenday kini, iin su ginukitu diniu mekatag dini Kristu. Sa' penemalan niu pektalentedanay, iin dayunig bian kegawen diniu nu Megbebaya'. Sa' kana' ma'antu, milasay amu mekpetuud dun.

³Naa, iini Gempia Petenday, su mitelima'u dayun piglitun ku diniu muka' iin dademai tampusan na gembagel pantagen dinita. Iin, si Kristu

kini, minatay saba' nu nga sala' ta mekatag dig daansama' sinulat ditu Misulat Talu' nu Megbebaya'. ⁴Bena' minatay, dayun lebengay, muka' su ketelu endawen, pitubu' puli', mekatag di sinulat dadema ditu Misulat Talu' nu Megbebaya'. ⁵Bena' pitubu' na puli', mitua' dayun dini Pedro, muka' mitua' tu nga sepulu' bu' dua' tawan sakupen. ⁶Mitua' dayun tu nga melaun sakupen, labi lima gatus tawan migdengan. Melaun dinilani tetubu' pa nemun, laak duun dademai minatay na. ⁷Bena' mitua' dini Santiago pelum, muka' mitua' tu ngag launan peneliganen.

⁸Dayun katapusanen gupia, mitua' si Kristu dinaan dadema, bisan ma'niinu mekesalebu' kegigetaw, pu' mitekawu mekpesakup. ⁹Danaan, kagina daansama' piglegetan ku su nga sakup nu Megbebaya' dia pikumpungan nilan, kana'u mbantang gelalen peneliganen. Kaas tampusan gembaba'u di ngag launan peneliganen. ¹⁰Laak dagid peneligan mau pebian di tulung dinaan nu Megbebaya', kaas kini dau kebetangu nemun. Gembageli pantagen su tulungen dinaan, pu' miksituges pau dun di nga samau peneliganen mektamuy diniin. Laak pia ma'antu, kana' tantu danaan binaal, pu' miksekat gupia tu tulung nu Megbebaya' dinaan. ¹¹Mendadi, ki Gempia Petenday mekatag dini Kristu, sa' inukit nu ngag lain peneliganen, sa' genat da dinaan, iin da tanani pegukiten nami, kini su pituud niu.

Su Ketubu' Puli' nu nga Sakup ni Kristu

¹²Naa, kagina iini pegukiten ta pu' pitubu' puli' si Kristu, kana' mpia duun diniui mektalu' pu' su minatay na, ndi' daw petubu'en puli' nu Megbebaya'. ¹³Pu' sa' upama metuud ndi' mekpetubu' su Megbebaya' tu minatay na, naa nda'en dadema mpetubu' puli' si Kristu, ndi' ba? ¹⁴Naa, sa' upama nda' dadema mpetubu' puli' si Kristu, nda'i pantagen su gukiten nami, muka' nda'i pantagen su kesalig niu. ¹⁵Muka' sa' upama metuud nda'iduni minatay na petubu'en puli' nu Megbebaya', muka' nda'en dadema sia petubu'ay puli' si Kristu, naa mipantek dayun pu' mikegbalus ita sia mekatag di Megbebaya', saba' mitalu' ta pu' pitubu'en puli' si Kristu. ¹⁶Pu' sa' upama ndi' mpetubu' puli' su minatay, nda' dadema sia metubu' puli' si Kristu. ¹⁷Dayun sa' nda' sia metubu' puli' si Kristu, nda'i pantagen su kesalig niu diniin, muka' ndi' amu sia mpedasun di nga sala' niu. ¹⁸Muka' padun sa' upama ma'antu, su nga suminalabuuk na dini Kristu laak miguna dinita matay, iin pai ginukuman dinilan, matay di nda'i tamanen. ¹⁹Su pedetengen ta dini Kristu, sa' upama duun dai pantagen su saanan ta megleketubu' dinig dibabaw lumbang, itai mekelelaatlalaat di nga tiba'an getaw.

²⁰Laak dagid, iini metuud, si Kristu kini, pitubu' puli' tu'u nu Megbebaya', kaas gempantek pu' sug launan minatay mikpetuud dini Kristu, petubu'en dadema puli' nu Megbebaya'. Pu' si Kristui piunanen. ²¹Pu' kinana' mileep na

di tiba'an getaw ki gasalen matay, saba' nu kemilas nu sala tawan begudiin, naa duun dademai sikawan nu nga getaw petubu'en puli' nu Megbebaya', saba' dadema nu kekpetuud nu sala tawan pelum nemun, sa'itada si Kristu. ²²Naa, su gasal nug launan getaw, matay, saba' nu keksalabuuk ta di kemilas nug bekna ginepu'ay ta si Adan. Ma'antu dadema, sug launaneni petubu'en puli', saba' nu keksalabuuk ta pelum dini Kristu. ²³Laak su tiba'an minatay, duunig basanen mbantang petubu'en puli', ma'nini'. Miuna si Kristu di ngag launanen, dayun sa' mateng puli' si Kristu, petubu'en puli' nu Megbebaya' sug launan tudalis piglegetawanen. ²⁴Naa mengikteb dayun su nga gendaw, pu' daagen ni Kristu su ngag launan kuntranen, sa'itada su nga meglekaunutan muka' su nga megbaya' sampay su nga tibuukan ginuungan di gekleb langit bu' lupa'. Mendadi, begay na ni Kristu su keglekaunutanen tu Megbebaya', su Gama'en. ²⁵Pu' subay meglekaunutan si Kristu sampay pedaagen nu Megbebaya' ditug launan kuntranen, muka' maindeganen ilan, sa'itada si Kristu, iin na su meguit dinilan. ²⁶Dayun su tampusan binaya', daagenen su kepatay nu nga kilawan. ²⁷Pu' nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Kig launan binaal mu, pegbaya' mu diniin." Gempantek gupia pu' sa' miktalu', "launan," ndi' mpeduma su Megbebaya', pu' iini mikpelabaw dun tug launanen. ²⁸Laak dagid, sa' pebaya' na sug launanen ditug Bata' nu Megbebaya', iin, pepegbaya'en sug lawasen ditu Megbebaya', su megbegay diniin pegbaya'en tug launanen, adun meguit gupia tug launan su Megbebaya'.

²⁹Naa, su nga getaw mekpebunag tubig gumanti' di kekpebunag sia nu nga minatay na, ta' mai mekepebunag ilan dun tubig, sa' kana' daw metuud pu' metubu' puli'i nga minatay? ³⁰Yami dema, ta' bai mesimpitan ami dun lelayun, sa' ndi' daw metubu' puli'i nga minatay? Pu' mbianan nami lelayun su nga kelegenay saba' nu kegukit nami Gempia Petenday. ³¹Mingumpated, gendawgendaw pektulakiti gumulu. Laak bisan ma'antu, liliagu dun saba' nu kesalig niu sekat tug begu ketubu' ta puun tu keksalabuuk ta ditu Kaunutan ta si Kristu Isus. ³²Maa' nu nga malig metetubu' su nga getaw kuminuntra dinaan dini Efeso, pu' mauya'an nilan, petainu. Naa, sa' ndi' daw metubu' puli'i nga getaw, ta' mai piktigelu dun su kegleget dinaan nu nga kuminuntra dinaan saanan ku mekpetu'un dini? Sa'itada, nda' dayuni gatagen sa' puun tu kekinilawan ku laaki baalen ku dini. Pu' sa' ndi' daw metubu' puli'i nga minatay, mpia dunutan ta su penelu'en, "Tumu' maan ita muka' meginum ita, pu' lema', matay daita." ³³Ndi' niu peglimbungayi ginaa niu. Sa' megduma amu di nga mekesala, pegdaangan amu. ³⁴Subay meksikesuun amu, ndi' damu dega pekpesala', pu' duun diniui nda' pekesabut tu Megbebaya'. Kaas ma'niin ku amu mipengumpiid dini ketalu'u dun, adun megbiksu' amu.

Sug Lawas nu Pitubu' puli'

³⁵Naa, pinenggi' duuni sumaak dinaan ma'nini', "Kenduta' mai kepetubu' dun puli' su nga minatay na? Ta' gesalay dunig lawas nilan

kiin?" ³⁶Su sumaak sia ma'nia, bengu'bengu'en. Pu' pinenggi' pemulaan taig beni', subay mauna melupu', dekaq pa pentubu', ndi' ba? ³⁷Beni' dai pemulaan ta, sa' sebalui trigo, sa' sug lain, kana' pai tibuuk pimula tumulin. ³⁸Begayan nu Megbebaya' sug beni' kiin lawasen lepeng tu mauya'anen, pu' betad, kada seginis beni', begayan nu Megbebaya' lawasen mbantang tu gininisanen.

³⁹Ki nga ginis lawas, kana' maig lumbus mesama. Salaig lawas nu getaw, sala paig lawas nu metetubu', sala dademaig lawas nu manukmanuk, sala pa pagidig danu seda'.

⁴⁰Duun pa pagidi ngag bitang ditug langit, muka' dinig lumbang. Salai kelengas nu ngag bitang ditug langit, salai kelengas nu ngag bitang dinig lumbang. ⁴¹Su mata gendaw, duuni kelengas nu tiagen, sug bulan, sala dademai kelengasen, sampay su ngag bitun, salaig danilan. Migbida' pa pagidi kelengas nu ngag bitun.

⁴²Ma'nia dadema su ketubu' puli' nu nga minatay na. Pu' kig lawas nu getaw, sa' lebengen, meglat. Sa' petubu'en puli', ndi' na pelum matay. ⁴³Sa' lebengen, meselain nai palasen muka' nda' nai sekegen. Sa' pelum petubu'en puli', melengas na gupia muka' ginuungan. ⁴⁴Sa' lebengen, kinilawan tantui gasalen megbenwa dinig lumbang. Dayun sa' petubu'en na puli', diniwata na pelum su gasalen megbenwa ditu na langit. Pu' kinana' duun tu'uig lawas kinilawan, duun dademaig lawas diniwata.

⁴⁵Pu' nda' ba mesulat di Misulat Talu' nu Megbebaya', "Sug bekna getaw, si Adan, binaal nu Megbebaya' kilawan mitubu'." Laak si Kristu kini, maa' nu katapusan Adan, laak iinig Diwata megbegay ketubu'an, ketubu' nda' nai tamanen. ⁴⁶Naa sug lawas nu kilawani mauna mbaal, kana' nu gasalen diniwata begay nu Megbebaya'. ⁴⁷Sug bekna getaw si Adan, binaal lupa', muka' pigenatanen sug lumbang. Su kedua' Adanen, si Kristu, pigenatanen su gekbus langit. ⁴⁸Su gasal nu getaw binaal lupa', iini gasal nu nga getaw pegbenwanan nilanig lumbang. Ma'antu dadema su gasal nu Getaw pigenatanen sug langit, iin nai gasal ta, su nga suminakup diniin, pu' megbenwa daita dema tug langit. ⁴⁹Nemun, palas tai palas nu getaw kiin binaal lupa'. Ditug binaya' gebii bu' gendaw, palas ta palas na pelum nu Getaw genat tug langit.

⁵⁰Naa Mingumpated, iini ma'anenen, ki nga lawas ta kini, guned muka' dugu', ndi' mpeduma di keglekaunutan nu Megbebaya'. Pu' adin su gasalen melapuk, ndi' mpeduunan ketubu' nda'i tamanen.

⁵¹Naa pektaltenay niu ini, buasan ku diniu sug daansama' pigbuni nu Megbebaya' pu' ndi' ita megela' matay. Segaga ditug binaya' gebii bu' gendaw, megela' ita tekaw mpalin di selangka, ⁵²maa' nu kemela' nu mata, pu' tumingeg na su katapusan bugyung, muka' petubu'en puli' nu Megbebaya' su nga mimatay na. Megela' dayun mpalin su ngag lawas ta, kaas nda' na dayuni gumulenig launan suminakup. ⁵³Pu'

su gasal ta matay, subay mbelesan di gasal ta nda'i gumul ta. Adin su matay, mbaluy na ndi' matay. ⁵⁴Kaas sa' mpenggulaula na, iin pa dayun penuud su sinulat ditu Misulat Talu' nu Megbebaya', pu' nda' ba mesulat dia, "Mibeleng na su gumul nu nga getaw, duminaag na tantu su Megbebaya'."

⁵⁵ "Ndi' ta na mbianan su gumul, pu' ndi' naita matay.

Ndi' naita mendek matay, pu' nda' nai ginukuman dinita."

⁵⁶Naa iini ukuman ita dun laga' na ginaa ta, pu' mikesala' ita. Iin dademai mikesala' ita dun, pu' mimilas ita tu pinalinta nu Megbebaya' dinita. ⁵⁷Dagid pia ma'antu, mekpaladpalad ita tu Megbebaya', pu' guunen ita niin di kepatay puun tu kepatay nu Kaunutan ta si Isukristu.

⁵⁸Kaas uu Mingumpated petailen ku gupia, pepagen niu su kesalig niu ditu Megbebaya', adun ndi' gusay mpalin. Situgesay niu lelayun penggulaulaay su pibaal diniu nu Kaunutan ta. Pu' misuunan niu pu' su pibaal diniu nu Kaunutan ta, nda'idun tanani mbulugan niu baalay.

Su nga Gamut ta tu nga Samasakup ta

16 ¹Naa, mekatag di keksukat niu pigamut tu nga samasakup ta tu Megbebaya' ditug benwa Judea, subay dunutan niu su titulu'an ku tu nga pikumpungan nu nga mikpetuud diag benwa Galacia ma'nini'. ²Kada Duminggu, diadia diniu, subay duuni paasenen bantang tu mialapen. Tegu'enen dayun, adun sa' mateng pau, ndi' ta na kambat pungunen su gamut. ³Mabu' duun diniui nga getaw misimet na niu pu' meseligan ilan. Sa' mateng nau ditu niu, begayan ku ilan sulatu keligenan nilan, adun muit nilan ditu syudad Jerusalem su pigamut niu. ⁴Dayun sa' batiku dun gempia mpanaw dau dema, meketendug ilan dinaan mangay ditu.

Delendeman ni Pablo di Kepanawen

⁵Naa, danaan, meguliug pau ditug benwa Macedonia, degag pau peditu niu lunsud Corinto, pu' subay meguliugu diag benwa Macedonia. ⁶Mabu' maibenu dayun megbebenwa dia niu ditu Corinto. Bisan mpapasi timpu metegdaw, melengas. Mauya'an ku ebangan niau dayun di kebundasu bisan tanda'u pangay. ⁷Pu' mpauku sa' ma'niinu laak kumabad di mata niu diin. Pedetengen ku sa' buang nu Kaunutan, megbebenwau dia niu nga santa' bulan.

⁸Laak dini pau pegbebenwa lunsud Efeso sampay dig Lumpuk Pentecostes. Dayun mpanawu. ⁹Pu' gembageli sikawan ku megukit Gempia Petenday dini muka' pekpetu'un di nga mikpetuud na. Kiin, bisan melaun pelumi kuminuntra dinaan.

¹⁰Naa si Timoteo kiin, sa' mateng na dia niu, penemba' niu iin gupia, pu' piktamuyen dadema su Kaunutan, ma'niin dinaan. ¹¹Saladua' diniu,

ndi' mekpelabawlabaw diniin, subay pegbesaan niu. Ebangay niu dayun di kebundasen di pianan ginaa, adun mekepuli' dini naan. Pedetengen ku muli' ilan nu nga dumanen kepetedan ta.

¹²Naa, ki mimated dinita si Apolos, tatapu iin penengiay meguliug ditu niu, ilan nu ngag дума kepetedan. Laak nda' pa mpantek dig delendemenan mpia mpanaw nemun. Sa' mekesikaw daw, mpanaw dayun meguliug dia niu.

Su Katapusan Titulu'

¹³Mendadi, uu Mingumpated, pekpetubud amu, maa' nu getaw mengenduk. Ndi' niu begay pelinen su kekpetuud niu di Gempia Petenday. Ndi' niu begay mpelepee' amu saanan niu megukit Gempia Petenday. Muka' pepagen niui ginaa niu. ¹⁴Bisan ta' alanduni penggulaulaan niu, subay mekpuun di kepetail niu di nga samataw niu.

¹⁵Naa, si nga Estefanas, misuunan niu pu' ilanig bekna suminakup dini Kristu di tibuuk benwa Acaya. Tindu' nilan sug lawas nilan mektagikul tu nga samasakup nilan tu Megbebaya'. Penengiin ku diniu, Mingumpated, ¹⁶pekpetuud amu di nga getaw ma'nia sampay tu ngag дума ta meksugut di nga samasakup ta gikteb nu sekek nilan.

¹⁷Su kedateng dini ni Estefanas, si Fortunato bu' si Acaico, liliagu dun gupia pu' guminanti' ilan diniu tug buga'an ku gupia. ¹⁸Pileliag mau nilan, maa' dadema nu kepeleliag nilan diniu. Su nga getaw ma'nia, mbantang pegbesaan ta.

¹⁹Naa su nga mikumpung mekpetuud dini Kristu dini prubinsya Asia, sinambay amu nilan. Si Aquila bu' si Priscila, sampay su pikumpungan mekumpung diag balay nilan, sinambay amu nilan, pu' miksalabuuk amu dinilan sumakup ditu Kaunutan. ²⁰Sinambay amu pa pagid nug launan kepetedan ta dini.

Pegdedialay amu maa' nu kededial niu di gapen niu.

²¹Naan si Pablo, sulaten kui kesambayu kini diniu di kemetu gupia. Sinambayu damu dema.

²²Pia ta' taway dun, adini getaw ndi'en petailen su Kaunutan ta, subay ukuman nu Megbebaya'.

Marana tha! Ma'ananan, Uu Kaunutan nami, sa' mesu'at, peksitua'a na!

²³Naa, penenebiin ku, mbianan niu lelayun su tulung nu Kaunutan ta si Isus. ²⁴Mekpetailu lelayun diniu gela', puun tu keksalabuuk ta dini Kristu Isus.

Daal daitu.

Pablo